

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Beavatkoztam-e Románia belügyeibe?

A. B. L. részére írta: Pakots József országgyűlési képviselő

Mint ismeretes, Pakots József, a kitűnő demokrata képviselő néhány nappal ezelőtt beszédet tartott a budapesti képviselőházban a cseh és román népszámlálás kisebbségellenes visszásságaival kapcsolatban. Az interpellációra, mely rendkívüli feltűnést keltett, gróf Bethlen István miniszterelnök válaszolt. Utólag úgy a prágai, mint a bukaresti sajtó, valamint egyes utódállambeli kormányfők is tiltakoztak az ellen, hogy „magyar politikusok beavatkozzanak külső országok belügyeibe, mint amilyen a népszámlálás is.” Pakots József a támadásokra a B. L. részére írt vezércikkkel felel.

Budapest, január 20.

A cseh és román népszámlálás visszaélései ellen és megbízható statisztikai adatokkal alátámasztott, valamint konkrét információk alapján elmondott parlamenti beszédem egyáltalában nem kívánt beavatkozás lenni a közel-szomszédos államok belügyeibe.

Nemcsak mint a magyar demokratikus ellenzék tagja, hanem mint külpolitikai vonatkozásban is a nemzetek érzékenységét respektáló politikus mindig óvakodtam attól, hogy bántsak ott, ahonnan hasonló vonatkozásban bántás a magam nemzeti érzését sértene. Meg kell állapítanom, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök is a legteljesebb objektivitással felelt interpellációmról és kerülte még a látszatát is annak, hogy a szomszédos államok beavatkozását lássanak nyilatkozatában.

De hát hiába! Ugy látszik, sem a cseh, sem a román hivatalos politika köreinek nincsen egyéb érvelés a tiltakozásra, legalább is erre vall az, hogy a kérdés lényegét e kifogással akarják elütni.

Beavatkozás? Éppen ellenkezőleg!

A kisebbségi jogok védelmét biztosító Saint-Germain-i szerződés, melyet a szövetséges és társult hatalmak úgy Csehszlovákiával, mint Romániával megkötöttek, jogot adnak arra, hogy a kisebbségeket ért sérelmek a Nemzetek Szövetségének tanácsa elé vitessenek. — a Népszövetség tanácsa pedig kikérheti az állandó nemzetközi döntőbíró jogi véleményét, sőt az egész vitás ügyet akár a nemzetközi bíróság döntése alá bocsátja.

Titkon 1920. február 22-én külön javaslatot tett e tárgyban a Nemzetek Szövetsége tanácsának s ezt a javaslatot végeredményben el is fogadták. Meg van jelölve tehát az út és mód arra, hogy minő alapon lehet úgy a nemzeti kisebbségeknek, mint bárkinek, aki a Népszövetség tagja, a kisebbségi sérelmeket megfelelő fórum elé vinni.

A békeszerződések és a kisebbségi szerződések különösen ügyáltak arra, hogy a nagyhatalmak és szövetségeseik minél biztosítottabbak legyenek a legújabb részesülők az alkalmatlankodás ellen. A szűken mért jogok, amelyekkel a kisebbségek élhetnek és amelyek a győző államoknak jutottak, mégis oda vannak és legalább is frivolitás azt állítani, hogy aki ezekkel a jogokkal, az már beavatkozik a megvédett állami kormányzatok belügyeibe.

Éppen a háború után bekövetkezett helyzet teremtetten meg azt a nemzetközi jogállapotot, hogy a kisebbségi jogvédelem mint a jogkultúra egy új eleme jelentkezik s a nagyhatalmaknak, valamint szövetségeseiknek már csak saját nemzeti államuk presztízse, erkölce és hítele szempontjából kötelességük a nemzetközi jog ez új produktumát — a kisebbségi jogvédelmet — biztosítani. Sőt mivel elfogultságuk könnyen feltételezhető, oda kellene hatnunk, hogy a maguk részéről még jobban kimélyítsék ezt a jognak, a törvényességnek eszközeit és új szankcióival.

Most nem kívánok kitérni a két állam kormányzati közegeinek jog- és törvényellenes intézkedéseire, adataimnak csak egy részét tartam fél, azóta is több új információ áll rendelkezésemre. De mint demokrata politikusnak, aki szemben állott a magyar kormánnyal, meg kell

állapítanom, hogy a magyar népszámlálás úgy a tudományos statisztika, mint a törvényesség szempontjából a nemzeti kisebbségek tekintetében minden kritikán felül áll s én azt kívánom, hogy a szóbanforgó államok ugyanazon gondossággal, becsületességgel és lelkiismeret-

Öngyilkos lett Beniczky Ödön volt magyar belügyminiszter

Új holttest a Margit-rakparti sétány egyik padján
Egy érdekes ember tragikus összeomlása és szomorú halála

Budapest, január 20.

A magyar fővárosnak megdöbbentő szenzációja van: a magyar politikai élet egyik legérdekesebb és legtragikusabb alakja,

Beniczky Ödön volt belügyminiszter ma hajnalban súlyos anyagi gondjai és gyógyíthatatlan idegbetegsége miatt öngyilkos lett.

A későbbi hajnali órákban, amikor a forgalom már meglehetősen élénk volt, egy sofőr a Margit-rakpart sétányának egyik padján egy magábaesett, idősebb férfire lett figyelmes, akinek a lábainál revolver hevert. — Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes tiszt vezetésével rendőri bizottság szállt ki a helyszínére és megdöbbenve állapi-

tességgel korrigálják elkövetett jogsértéseiket, mint amilyen lelkiismeretességgel a limine lehetetlenné teszi a magyar népszámlálás a hasonló visszaélések és tévedések bekövetkezését.

Mint erdélyi születésű ember különösen fájdalom, hogy a románok által is kétségtelenül nagyrabecsült és értékelte erdélyi magyarság a maga nagy tradíciója kulturális és nyelvi jogában ilyen sérelmeket szenved s nem hiszem, hogy a felvilágosultabb szellemű román nemzeti közvélemény osztaná a román kormányzati politikai elfogultságait ebben a kérdésben.

totta meg, hogy az öngyilkos férfi Beniczky Ödön volt belügyminiszter személyével azonos. A holttest gyors agnoszkálását az tette lehetővé, hogy

a szolgálatban levő rendőrtiszt véletlenül jó barátja volt az országszerető ismert, zajos életű egykori belügyminiszternek.

Beniczky öngyilkossága azonban még így is annyira valószínűtlenül hatott, hogy a teljes bizonyosság kedvéért lehúzták újjáró! jeggyűrűjét, amelybe felesége keresztneve volt bevéve. Ez aztán végleg eloszlott minden kételyt.

A hanyattatott életű politikus holttestét ezután átszállították a törvényszéki bonctani intézetbe.

Nyomor és idegbetegség

Amint az eddigi vizsgálat kiderítette, Beniczky

nyomorral határos anyagi gondjai és gyógyíthatatlan idegbetegsége miatt menekült a halálba.

Betegsége annyira gyötörte, hogy október óta már különváltan élt családjától, feleségétől és anyósától és a Gellért-szállóban bérlet magának szobát. Itt újévig pontosan fizette számláját, most azonban,

a hónap közepe alkalmával, tartozásainak már csak egy részét tudta kiegyenlíteni.

Ezután, pontosan 14-én, eltűnt a szállodából és nem tért többé oda vissza. Belső és óriási akaraterővel leplezett lelki felfordultságban bolyongott és még tegnap este is járt a Mátyás-pincében, ahol szokása szerint vacsorázott. Itt találkozott Szmeccsányi Györggyel és több más barátjával, akiknek még csak nem is panaszkodott kétségbeesett helyzete miatt és egyáltalán semmi jelét nem árulta el ekkor már nyilván kiérlelődött elhatározásának.

A Mátyás-pincéből távozva, minden valószínűség szerint egész éjjel sétált a főváros utcáin, hajnalban pedig a Margit-rakparti padon revolverrel szívenlőtte magát.

Ugyátszik, hogy a golyó azonnali halálát okozta, mert, miután kezéből kiesett a pisztoly, ugyanugy ülve maradt, mint tettének elkövetése pillanatában. Így történt, hogy a reggeli szürkületben sok járókelő haladt el mellette, anélkül, hogy különösebben figyelmesek lettek volna rá. Azt hitték, hogy szegény hajléktalan, aki a padon tölti az éjszakát.

Életrajza.

Beniczky Ödön élete egyike volt a legszínesebb és legváltozatosabb pályafutásoknak. 1878-ban született és egyetemi tanulmányai közben újságíró lett. 1906-ban néppárti programmal képviselővé választották és ekkortól kezdve meglehetősen élénk szerepet játszott

a politikában. A kommün bukásakor egyik összehozója volt a keresztény egyesülés pártjának és belügyi államtitkárává lett a Friedrich-kormányzatnak, majd pedig belügyminiszterévé a Huszár-kabinetnek. Bethlen uralomra jutása alkalmával legitimista programmal éles ellenzéki magatartást tanúsított és nagy szerepe volt IV. Károly király visszatérési kísérleteiben. Ugy volt, hogy Károly trónfoglalása esetén újra ő lesz a belügyminiszter.

Neve utoljára akkor került a politikai harcok középpontjába, amikor 1924-ben, az akkor Az Újság címen megjelent Újság husvéti számában szenvedélyes hangú vezércikket írt a Bethlen-rezsim ellen. E cikke miatt, amely óriási port vert fel, úgy a lap, mint ellene eljárás indult, amelynek eredményeképpen a bíróság Beniczkyt kormányzósértésért egyévi fogságra ítélte, a büntetés kitöltését azonban betegségére való tekintettel felfüggesztették. Beniczky így is hosszú ideig ült vizsgálati fogságban.

Feleségét és anyósát még nem is tudták értesíteni hirtelen haláláról, mert nem tartózkodtak otthon.

Mironescu a király előtt

A tegnap visszaérkezett Mironescu miniszterelnök ma délből 12 órakor kihallgatáson jelent meg az uralkodónál, amely másfél óráig tartott. A miniszterelnök külföldi útja eredményeiről számolt be.

Este minisztertanács lesz, amelyen többek között minden valószínűség szerint döntenek Vidrighiu utódja személyét illetően is.

Egyébként a hét folyamán Mironescu egybe-hívja a főbbeségi értekezletet is, amelyen 6 külföldi utjáról, Mihalache pedig a belpolitikai helyzetről fog beszámolni.

MUNKABÉRSZUBVENCIOVAL A MUNKANÉLKÜLISÉG ELLEN *

Berlin, január 20.

Előző cikkünkben ismertettük a német jobboldali pártok tervezetét, mellyel a „munkakötelezettség” bevezetése után akarnák megoldani a munkanélküliség problémáját Németországban. Kifejtettük a tervezet teljes kilátástalanságát, úgy gazdasági, mint politikai okokból s jeleztük, hogy felvetődött ezen kívül egy másik, ezzel bizonyos tekintetben rokon terv is a kérdés megoldására s igértük ennek ismertetését. Amit azért is tartunk fontosnak, mivel látszólag a tervezet nagyon tetszetős s egész bizonyosan fel fog merülni mindenütt, ahol a munkanélküliség nagyobb méreteket ölt, tehát valószínűleg nálunk is.

Dietrich pénzügyminiszter vetette fel először egy újsávi cikkben, a napokban pedig konkrét formában egy beszédében. S éppen, mert a kormány egyik tagjától származik, érdemes a tervet nagyobb figyelemre méltatni, mert hiszen feltételezhető, hogy felelős állásban lehetőleg csak gyakorlatilag kivihető tervekkel foglalkozni.

A birodalmi pénzügyminiszter tervezete nagyon tetszetősnek látszik. Mert lényegében csak ennyit akar: azt az évi három milliárd márkát, amibe Németországnak a munkanélküliség kerül s amit így teljesen terméketlenül, csak az elfogyasztásra ad ki, ne adjuk a munkanélküliek kezébe, hanem adjuk ezt a pénzt „munkabérszubsztitúciónak” a vállalatoknak, a kik ezzel szemben kötelezik magukat, hogy a munkanélkülieket munkába állítsák. A munkanélküli segély tehát, mint munkabér nyer kifizetést, ugyanazoknak az embereknek a kezébe, de, nem mint improduktív és demoralizáló segély, hanem, mint munkabérenként. A munkanélküliek tehát nem vesztik el, hanem csak nyernek, mivel a munkanélküli segély sokkal kevesebb, mint a munkabér, nem is beszélve a kérdés ilyen megoldásának nagy morális hatásáról. Viszont sokat nyer e megoldással a társadalom, mivel a kiadott pénz ellenében termel, az improduktív munkanélküli segélyből produktív befektetés lesz.

Ez így látszólag nagyon egyszerű és nagyon szép. Különösen előnyösnek látszik a munkaadókra nézve, akik a tervezet által szép szubsztitúciónak nyernek kilátást. S alkalmat arra, hogy többet termeljenek, s így többet is keressenek. Mégis furcsa, hogy legelőször, előbb, mint a munkásság érdekelt szervezetei, a munkaadók szervezetei foglaltak a leghatározottabban állást a terv ellen. Az egyik nagyipari érdekeltségű lap elutasítja a szubsztitúció-milliárdokat azzal a megokolással, hogy azok szétosztása surlódásokhoz vezetne a vállalatok között s megbolygatná a gazdasági élet mai rendjét. S a fején találja a „Berliner Börsenkurier” a szöveget, amikor ezt írja Dietrich tervéről:

„Dietrich azt gondolja, hogy a munkanélküli segélyt ne fizessük ki ezentúl a munkanélkülieknek, hanem kapják azt az üzemek, amelyek ezért kötelesek munkanélkülieket munkába állítani. Ha az ember ezt logikusan végig gondolja, csak arra az eredményre juthat, hogy elég a munkanélküli segélyt megszüntetni, hogy a munkanélküliség megszűnjön.”

Hiszen mindenki tudja, hogy nem az a három milliárd töké hiányzik, amit ez a német gazdasági életnek jelentene. Töke van elég s olcsón. A baj az, hogy azonban áru is bőven van, annyira, hogy a meglevőket sem lehet eladni (a mai árakon s a mai jövedelmek mellett). Ugy, hogy a Dietrich terve szerint lehetne több árut termelni, de nem lehetne ezt eladni s nem volna segítő senkin.

A pénzügyminiszter azonban azt hiszi, hogy mégis. Mert a bérszubsztitúciót össze akarja kötni az árleszállítási akcióval, s azok az üzemek kapnának bérszubsztitúciót, amelyek hajlandók s képesek az árakat jelentékenyen leszállítani a szubsztitúciónál következőkben. A miniszter első sorban a vasiparra gondol, amelynek árleszállításai maguk után vonnák az árak esését az egész vonalon. Ami fokozná az elhelyezés lehetőségét, kiszélesítené a piacot s megint normális helyzetet teremtené a gazdasági életben.

Az érdekeltek azonban nem osztják ezt az optimizmust s eddig pártra való tekintet nélkül ellene foglalták az állást, a Reichsverband der Deutschen Industriell-vel az élükön. Megokolás: megbontaná a gazdasági verseny mai egyensúlyát s a gazdaság mesterséges eltolódásokat szenvedne. Mert kétségtelen, hogy a munkabér szubsztitúciót nem tudnák

olyan kulcs szerint szétosztani, hogy ez a versenyző vállalatok „természetes egyensúlyát” meg ne bolygassa. Akkor sem, ha feltesszük, hogy a szétosztás teljesen igazságosan, politikai szempontok kizárásával történne. Olyan hosszadalmas és körülményes felvételezéseket igényelné, ha meg akarnánk tudni, hogy pontosan mindegyik vállalat mennyiben tesz eleget a szubsztitúció követelményeinek, hogy a dolog hosszú hónapok munkáját igényelné s akkor sem maradnának el demoralizáló igazságtalanságok. Ha pedig csak a munkások száma alapján osztanák szét a szubsztitúciót, fennforogna a gazdaság tévútra vezetésének és teljes dezorganizációjának veszélye. Mert éppen azt az üzemet büntetné, amely kapitalista szempont szerint a legjobban van vezetve, mert, a válság dacára, ügyes racionalizálással, vagy még ügyesebb kereskedői munkával el tudta érni, hogy nem kellett redukálnia, vagy csak kis mértékben a munkásai számát. Az ilyen üzem nem kapna szubsztitúciót, mert munkásai száma nem csökkent, míg ellenben egy rosszul vezetett üzem, mely egyszerűen elbocsátotta munkásait, most nagy szubsztitúciókkal mesterségesen előnyösebb helyzetbe kerülne a másik felett.

S a törvényellenes manipulációkat sem lehetne elkerülni, mivel az üzemek egyszerűen elbocsátanák munkásaik egy részét, hogy aztán szubsztitúcióval visszavegyék őket. S az eredmény az volna, hogy a munkanélküliség nem szűnne s ugyanannyi segélyt kellene kifizetni, mint eddig s amellet terhelnék az államkasszát a nagyiparnak bérszubsztitúció címén jutott hatalmas összegek.

Dietrich tervezete iskolapéldája annak, mennyire lehetetlen összeegyeztetni az anarchikus individualista gazdaság alapelveit minden közös érdekből kiinduló tervszerűséggel, akár csak egyszerű s egyszerű állami beavatkozás formájában legyen is az.

Dienes László

Világraszóló botrány készül az Emke algyógyi székely földművesiskolája körül

Miután az állam bérleti szerződése december 31-én lejárt, most egyszerűen el akarják venni az iskolát és a hozzátartozó birtokot

Kolozsvár, január 20.

Mialatt a Csiki Magánjavak ügye a Nép-szövetségtől valószínűleg a hágai döntőbíróóság elé kerül, addig az EMKE algyógyi székely földművesiskoláját illetőleg nagy meglepetés készül nemcsak a tulajdonos EMKE-re és a székelysége, hanem az egész romániai magyarságra is.

Bukarestben ugyanis az a hír terjedt el, hogy az 1922-től 1930 végéig, tehát kerek 8 éven át a Comitetul Agrar által minden szorgalmazás ellenére függőben tartott kisajátítási ügyben majdnem olyan határozatot hoztak volna, mint amilyen a kolozsvári magyar Vörös Kereszt Egyesület kórházának sorsát megpecsételte.

Mint emlékeztetés, az algyógyi székely földművesiskola ügyében az elsőfokú agrárbizottság annakidején a törvény szerint meghagyta az iskola összes belsőégeit, az épületeket, kerteket, gyümölcsösöket, szőlőket a

A pattanások számára

A Cadum kenőcs leszárítja és lehullasztja a pattanásokat s helyükön fehér és finom bőrt hagy. Megnyugtató, fertőtlenítő és használatától kezdve beheggedést idéz elő. Mint hathatós gyógyszer állta ki a próbát az egyének ezreinek, akik éveken át áldozatai voltak az ekcémának, sömörnek, pattanásoknak, furunkulusoknak, kelevényeknek, kiütéseknek, csalánkiütéseknek, hólyagzásoknak, aranyereknek, viszketegségnek, rühnek, tályognak, kipállásoknak, bőr-ingerlékenységnek, kérgesedésnek, koszosodásnak, úgyszintén sebeknek, vágásoknak, karcolásoknak, felhorzsolódásoknak, sajgásoknak, égési sebeknek. stb. Ara...

.....

megfelelő kiterjedésű szántóval, legelővel. kaszálóval és erdővel együtt, összesen 152 holdat. Miután az algyógyi iskola egyuttal mintagazdaság is volt, azonkívül egy árvaházat tartott fenn, amelyekért a ki nem sajátítható területeken felül még 530 holdat kellett volna meghagyni. Az EMKE felebbezett. A másodfokú agrárbizottság az iskola 1630 holdas birtokából meg is hagyott 360 hold területet, de az Emke ezzel a döntéssel sem volt megelégedve. Beadta felebbezését a bukaresti Comitetul Agrarhoz, ahol minden intervenció, sürgetés és utánjárás ellenére sem sikerült éveken keresztül döntést kapni. Végül is

az Emke megunt a sok hercehurcát és, látva az évekig tartó huzavonát, felhagyott a küzdelemmel, visszavonult a felebbezését.

és belenyugodott a másodfokú agrárbizottság határozatába.

A minisztérium megtámadja a saját döntését

Amenyire hét éven át nem volt sürgős az algyógyi székely földművesiskola agrárperében a döntés, olyan égetően sürgős lett abban a pillanatban, amikor az Emke visszavonta a felebbezését. A Comitetul Agrar nem akarta a felebbezés visszavonását tudomásul venni és minden áron dönteni kívánt az ügyben.

És miután a jogi szempontok miatt már nem volt lehetséges, mert a másodfokú döntésben való megnyugvás elleni felebbezések elkéstek, más utat kerestek arra, hogy alaposan üsse-nek egyet az erdélyi magyarságon. Váratlanul az történt ugyanis, hogy a jogerős határozatot hozó földművelésügyi minisztérium kolozsvári agrárvezérigazgatósága új momentum alapján megtámadta ezt a határozatot, vagyis, tulajdonképpen

a minisztérium maga támadta meg a saját döntését,

amihez pedig nincsen joga. A kolozsvári agrárvezérigazgatóság ezt a döntést azzal az ürüggyel támadta meg, hogy

az Emkének nincs is Algyógyon földművesiskolája, tehát úgy kezelendő, mint más egyszerű jogi személy, amelynek sem mi, vagy legfeljebb 7 hold terület jár.

Az eddigi precedensek után nem lehetetlen, hogy a Comitetul Agrar, illetve a földművelésügyi minisztérium ezen saját közegének véleménye alapján jár el és elköveti a legnagyobb igazságtalanságot azok közül, amelyeket 1928 december elseje óta Erdélyben a magyar kisebbséggel és a magyar oktatásügygel szemben elkövettek. Tudni kell ugyanis, hogy az Emke algyógyi székely földművesiskoláját a román földművelésügyi miniszter

1919 március 19-én fegyveres és hatósági hatalommal vette át az Emkétől, minden jogi eljárás mellőzésével, azon a címen, hogy az Emkének, 1930 december 31-ig szerződése volt a magyar királyi földművelésügyi minisztériummal, amely azt vállalta magára, hogy az iskolát és annak birtokait a jelzett határidőig az ingatlanok és ingóságok használatára mellett kezelni és fenntartani fogja. Ezt a kezelést vette át a jogutód címen a román állam és

miután az intézetet sikerült tönkre tenni, miután a magyar tanszemélyzetet és növendékeket elűzték és miután mindent tüzzel-vassal romanizáltak Algyógyon, a kolozsvári agrárvezérigazgatóság most úgy látszik mindezt azzal akarja magyarázni, hogy az iskola és a birtok a telekkönyvi bejegyzés ellenére sem az Emke tulajdona.

Ha ez a cinikus akció igaz, — már pedig nem sok okunk van benne kételkedni, — ebből az ügyből ismét olyan páratlan botrány lesz, amely a román jogszolgáltatás keretein felül kikívánczik a nemzetek szövetségéhez és a művelt emberiség aeropágja elé.

Kolozsvári Mentők készpénzsorsjátéka

V-ik osztály huzása február 2-án.

Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében még az egyes huzási napokon is eszközli a Sorsjegytroda Kolozsvár, Str. Memorandului 16. Következő huzások: február 15, március 1, 15, Sz 20319 25 és április 1.

Ezek a pengék elégnek ki Ön!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SONDERKLASS
MOND EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND EXTRA (GOLD)

Vezérképviselő: C. DUISBERG
București I, Str. Carol 3

Már Genfben is kiütözik az európai idegesség

Genf, január hó 20.

A népszövetségi tanács és az ugynevezett Európa-bizottság tanácskozásai tegnap újabb izgalmak jegyében folytak le. Az izgalmat és idegességet az a körülmény okozta, hogy Curtius német és Grandi olasz külügyminiszterek formális indítványt tettek arra, hogy a szovjet és Törökország képviselőit is hívják meg Genfbe.

A francia és kisantant delegátusok azonban erősen küzdenek a meghívás ellen, egyben pedig a legkitartóbban harcolnak azért, hogy az általános leszerelési konferencia elnökségét már most biztosítsák Benes számára. És nagy az idegesség Németország magatartása miatt is, mert

Genfben már nyílt titok, hogy a német delegáció a Hagában elfogadott Young-terv sürgős revízióját biztosan kérni fogja.

Távirati jelentéseink az alábbiakban számolnak be a genfi konferenciák eseményeiről:

Az Európa-bizottság VI. albizottságában Curtius és Grandi indítványt tettek arra, hogy Törökországnak és a szovjetnek képviselőit is meg kell hívni az értekezletre. Az indítványt rendkívül heves vita követte, elsősorban a francia és kisantant delegátusok állásfoglalása miatt, akik sehogysem tudtak meggyezni abban, hogy a két állam képviselőinek meghívására milyen formulát találjanak. Titulescu például a következő indítványt tette:

A Népszövetség titkársága intézzeu kérdést a két állam kormányához aziránt, hogy milyen kérdésekben óhajtanak együttműködni az Európa-bizottsággal?

A bizottság tagjainak többsége azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a határozati javaslatnak, amely a két állam meghívását magában foglalja igen alaposnak kell lennie s ezért a kérdés fölötti szavazást a bizottság nyílt ülésére halasztották.

Az Európa-bizottság a heves vita után a gazdasági kérdések vitáját folytatta. Procope delegátus indítványt tett a mezőgazdasági hitel sürgős megszervezése érdekében, Briand pedig bejelentette, hogy

a pénzügyi bizottság holnapi ülésén megvitatják Magyarországot, Jugoszlávia és Románia 1930-ik évi termés-feleslegének elhelyezését.

Ennek az utolsó kérdésnek megoldására több terv is fel merült az Európa-bizottság tárgyalásaival párhuzamosan.

Az egyik kibontakozási lehetőség az volna, hogy a mezőgazdasági hitelek folyósítása érdekében vagy 500 millió svájci frankos kölcsönt folyósítsanak a délkelet-európai államok számára, vagy pedig nemzetközi mezőgazdasági hitelbankot állítsanak fel a Népszövetség ellenőrzése alatt működő országos fiókintézetekkel.

Népszövetségi körökben egyébként bizonyosra veszik, hogy az Európa-bizottság előtt hiába hangozott el indítvány a szovjet és Törökország meghívására. A szovjet tudniillik 1924-ben sem volt hajlandó résztvenni a Népszövetség által megrendezett gazdasági értekezleten s biztosra veszik, hogy a meghívást ez alkalommal is kategorikusan visszautasítja. És tekintettel arra, hogy Törökország viszonyossági szerződésben van a szovjettel, nem valószínű, hogy orosz elutasítás esetén elfogadja a meghívást.

A Népszövetség tanácsának tegnapi munkája rövid, titkos üléssel kezdődött, amely után Henderson elnök megnyitotta a nyilvános ülést is, amelyen költségvetési és személyzeti ügyeket tárgyaltak le. Minthogy az egyes bizottságok vezetőjeül mind a nagyhatalmak delegátusait szemelték ki, Curtius fenntartással élt, miután több hatalom részéről elvi óhajlás hangozott el arra, hogy ezekre az állásokra a jövőben semleges és kisállamok képviselőit hívják meg. Az ülés egyébként a különböző konferenciák dátumát állapította meg.

A leszerelési konferencia helyszínének és időpontjának megállapítása a Népszövetség tanácsának mai ülésére maradt. Most már egészen bizonyos, hogy a leszerelési konferenciát 1932-re, Genfbe fogják összehívni.

Bár a kisantant államok és mögöttük a franciák minden követ megmozgattak azért, hogy a leszerelési konferencia elnök-

kévé Benest nyomják előre, a terv meg-hiusultnak tekinthető.

A mai értekezleten nem döntenek az elnök személyéről, mert azt csak a májusi ülészen-kon tűzik ki napirendre, Benes hívei tehát azon fáradoznak, hogy a tanács ne is vegye programjába a leszerelési konferencia elnökének kinevezését, hanem bizza a választást

Egy nagyváradi család tragédiája

Gábor Helén tizenhétéves tornatanárnő halálugrása a negyedik emeletről

Mialatt a leány öngyilkos lett, azalatt az anyja megmérgezte magát

Nagyvárad, január 20.

Megdöböntő tragédia tartja izgalomban Nagyváradot,

Egy fiatal, tizenhétéves leány lett öngyilkos és míg halállal végződő tettét végrehajtotta, — azalatt, — anélkül, hogy gyermeke tragikus lépésről tudott volna — otthon, az édesanyja is meg akart válni az élettől.

A kettős öngyilkosságról részletes tudósításunk a következő:

A nagyváradi Ullmann-palota lakói ma korán reggel hatalmas zuhanásra lettek figyelmesek. Kiszaladtak a folyosókra, hogy megnézzék, mi történt, — és ekkor megdöböntő látvány tárult eléjük.

Az udvar cementezett lapján szétroncsol-tan feküdt Gábor Helén, a bérház fiatal lakója,

akinek az épület negyedik emeletén ritmikus tornaiskolája volt. A szerencsétlen leányon már nem lehetett segíteni. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy már zuhanás közben meghalt, — megállt a szíve.

A tragikus öngyilkosság hírével egyik ismerőse sietett le a leány szülei, Gábor Márton francia nyelvtanár és felesége lakására, hogy óvatosan közölje velük a katasztrófát. Mielőtt azonban szóhoz juthatott volna, Gábor nyelvtanár azzal a kétségbeeset hírrel fogadta, hogy felesége megmérgezte magát és beszállították a kórházba.

A hírvivő ezután nem tartotta tanácsosnak a megtört apát még egy csapás hírének kitenni és eltávozott anélkül, hogy bátorsága lett volna vele leányának borzalmas halálát közölni, amit azután a megpróbáltatott apa csak

a kórházban tudott meg.

ahová a feleségét ment látogatni és amelynek jeges kamrájában ekkor már a leánya is ott feküdt — holtan.

A kettős öngyilkosság mögött súlyos anyagi gondokat sejtene. Valószínűnek tartják, hogy tegnap este Helén is otthon volt a szüleinél, ahol

végzetes beszélgetésnek kellett lefolynia.

Mert bár annak ellenére, hogy egymás titkos

magára a leszerelési értekezletre.

A Népszövetség tanácsának ülése előtt Curtius meglátogatta Grandi olasz külügyminisztert, majd Briand francia külügyminisztert is. Az utóbbi találkozás szenzációja a Pesti Hírlap genfi levelezőjének értesülése szerint az, hogy a német külügyminiszter határozottan tudomására hozta Briandnak, hogy a Young-terv revízióját a német kormány nevében legközelebb hivatalosan is bejelenti.

Coudenhove-Calergi gróf, a Páneurópai mozgalom legelkessebb apostola, a Népszövetség főtitkárságához érdekes memorandumot nyújtott be. Beadványában sürgeti a gazdasági konferencia mielőbbi összehívását. Coudenhove-Calergi gróf arra mutat rá, hogy Európa békéjének legelső záloga a Kellogg-paktum egyöntetű garantálása s azután az európai államszövetség bíróságának felállítása.

gondolatáról nem tudtak, nyilvánvaló, hogy a két öngyilkosság közös indító-okokból történt. Gábor nyelvtanár francia órákat adott, de csak keveset tudott keresni és a fiatal leány ritmikus tornaiskolája sem ment jól. A vizsgálat most azon fáradozik, hogy

a kettős öngyilkosság furesán összefutó szárait kibogozza.

Gábor Mártonné állapota nem súlyos és így ki fogják tudni hallgatni. A szerencsétlen sor-su család iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg.

Lezajlott a Resica közgyűlése

Balif tábornok az új elnök

Bukarest, január hó 20.

A „Resica” ma délelőtt tartotta közgyűlését, amely, a várakozás ellenére, csupán az elnökválasztás kérdésével foglalkozott. A lemondott Stirbey herceg helyett a vállalat új elnöke, Balif tábornok, a korona-javak igazgatója lett.

A külföldi érdekeltségek, valamint a kiesrésvényesek ügyével egy három nap mulva összehívuló újabb közgyűlés fog foglalkozni.

Az antiszemitizmus leküzdésére alakult liga és a román kölcsön

Páris, január hó 20.

Az antiszemitizmus leküzdésére alakult liga tegnap nagy gyűlést tartott, amelyen több ezer ember vett részt.

A szónokok egytől-egyig éles hangon tiltakoztak a tulzó nacionalista irányzatok és szervezetek zsidóellenes kilengései ellen s különösen a Romániában, a nemzeti szocializmussal kapcsolatban pedig Németországban tapasztalt, szervezett antiszemitizmust bélyegezték meg. Az egyik szónok, Löwi rabbi, követelte, hogy a zsidó tökecsoporthok mindaddig bojkottálják a román kölcsöntörökvéseket, amíg ennek az államnak a kormánya gyökerestől ki nem irtja a zsidó-üldözés burjánját.

Telef. 518. **Modern Mozcó** BRASSÓ

Ma és a következő napokon a legnagyobb filmszenzáció, e szezon nagyságere

ERO-film **DAS LIED IST AUS** **ERO-film**

(Vége a dalnak)

Német éneklő, beszélő filmoperette. — A legkedvesebb tartalom, a legpazarabb kiállítás, a legjobb és leggyönyörűbb ének és táncszámok.

Főszereplők: **Liane Haid, Willy Forst, Verebes Ernő.**
Zenéjét szerzte: **Robert Siolz.** — Rendezte: **Bolváry Géza.**
Western Electric beszélőgép!

Következő műsor: „A négy pajtás” „FOX” világattrakció
Janet Gaynor-ral a „Négy ördög” testvérfilmje.

Mironescu miniszterelnök nyilatkozik...

Bukarest, január 20.
Mironescu miniszterelnök, amint már tegnap jeleztük, tegnap este az expressz hazaérkezett hosszú ideig tartó külföldi utjáról. Mironescu nem kerülhette el az újságírók rohamát: már a vonaton nyilatkozni kellett.

A KÜLFÖLDI KÖLCSÖN!

— Genfből érkezem, — mondotta Mironescu, — ahol találkoztam és fontos politikai problémákról tárgyaltam Brianddal, Grandival, Zaleszkyvel, Marinkovics-al és Benessel. Január 15-én aláírtam a lengyel-román barátsági szerződést.

— Két külföldi kölcsönről van szó, — mondotta, — s ezt a kettőt nem szabad összetéveszteni. — Az egyik, amiről most tárgyalunk, a stabilizációs kölcsön második részlete. A másik az a nagy 500 millió dolláros kölcsön lenne, amire gazdasági programunkat akarjuk fölépíteni, évekkel előre. Ez azonban egyelőre még nem aktuális, helyesebben még csak az eszméje merült föl. Az előbbi, a stabilizációs kölcsön második részlete, bármit irtak is itthon a lapok, — ráncsnézve a legkedvezőbb stádiumba jutott.

— A kölcsön összege 35—40 millió dollár lehet, a mit ugyanolyan, talán még kedvezőbb feltételek mellett kaphatunk meg, mint a stabilizációs kölcsön első részletét. Ismétlem, a tárgyalások teljesen befejeződtek. Semmi sem áll útjában annak, hogy a pénzt akár ebben a hónapban fölvehessük.

A LEGSÜRGŐSEBB BELSŐ TEENDŐK

— Első kötelességünk természetesen a költségvetés egyensúlyba hozása lenne. Erre föltétlenül szükség van. A szeszmonopólium koncesszionálásának tervét már egészen elkészítettük. Ha sikerül, egy a költségvetési hiányt, ami beállhat, könnyen pótolni tudjuk, sőt feleslegünk is marad.

— A második fontos kötelesség a földműves rétegek haladéktalan megsegítése. Ez azonban csak házi orvosság lenne, mert a parasztok sorsa a mezőgazdasági válság következménye. A gyökeres segítség tehát nem országos, hanem európai megmozdulást követel. Románia ennek érdekében is megtette azt, amit tehetett. Indítványt terjesztett elő a genfi konferencián, hogy az európai államok szervezzék meg a nemzetközi agrárhitelt.

— Anglia és Franciaország már fölkarolták a tervet. Nem lehetetlen, hogy a nemzetközi agrárhitel megszervezése már a mostani genfi tanácskozásokon megindul.

A BELPOLITIKAI HELYZET

— A belpolitikai helyzet, — folytatta Mironescu, — távollétemben semmit sem változott. A kormánynak semmi oka sincs a távozásra, a koncentrációs kormánnyal szótó kombinációk pedig legalább is tulko-raiak.

— Titulescuval 15-én és 16-án találkoztam Genfben. Megelőzőleg mindketten külön-külön voltunk elfoglalva. Közös állapítottuk meg azt, hogy nincs közöttünk a fontosabb kérdésekben semmiféle nézeteltérés, az erről szóló újságírók tehát alapítanak. Szó sem volt arról, hogy Titulescu bármiért is ott hagyná londoni pozícióját. Most Genfben marad, aztán meglátogat egy-két külföldi várost s nyomban

A kölcsön megvan. Mik a legsürgősebb belpolitikai feladatok

visszatér Londonba, hogy tovább képviselje Románia érdekeit az angol fővárosban.

A kényes kérdések.

Végül a kormány legaktuálisabb problémáira, az úgynevezett „kényes kérdésekre” tért át Mironescu.

— Mavrodi kinevezése a Nemzeti Színház élére — mondotta —, nem olyan nagy dolog, hogy konfliktusok származhatnának belőle. — Hatieganu helyesen cselekedett, ha Mavrodi csakugyan beválik. Mert ez a fontos és nem az, hogy Mavrodi liberális. Már régóta kerestünk olyan embert, aki teljesen megfelel ezen a pozíción. Ha Mavrodi megfelel, úgy fölösleges minden izgalom.

— A vasuti vezérigazgatóság kérdése már sokkal nehezebb probléma. Nehéz azért, mert nem könnyű olyan embert találni, aki a tiz

Másodszor is átszervezik a rendőrséget és a szigurancát

Calinescu belügyi államtitkár nyilatkozik a leépítésekről és a rendőrség színvonalának emeléséről

Bukarest, január 20

Ama rövid két esztendő alatt, amióta a nemzeti parasztpárti kormány van uralmon, többek között a rendőrség és a szigurancát átszervezését is végrehajtották. Hogy ez az átszervezés nem hozta meg a kellő eredményt, bizonyítja Calinescu Armand belügyi államtitkár nyilatkozata is, amelyet a bukaresti lapok munkatársai előtt tett.

Calinescu államtitkár nyilatkozatában a következőket mondotta:

Rövidesen sor kerül arra is, hogy a rendőrséget és a szigurancát másodszor is átszervezzük és működésében éllekepesebbé tegyük.

Az átszervezés elsősorban azért szükséges, hogy a felesleges terhek csökkentésére a tisztviselők bizonyos hányadát leépítsük. A tisztviselői kar

~~~~~

Román egyetemi tanár a kisebbségek jogainak teljes elismerését és törvénybe iktatását követeli

Felhívja a román diákokat, hogy kezdjék meg a kisebbségekkel való megértés kimélyítését

Bukarest, január 20.

San-Giorgiu bukaresti egyetemi tanár az Athenae Palace-ban előadást tartott a kisebbségi kérdésről.

Az előadás bevezetésében megállapította, hogy Románia népességének harminc százaléka kisebbségi és ezek nincsenek megelégedve a sorsukkal.

A professzor szükségesnek tartja a kérdés teljes megvilágítását és olyan kisebbségi törvénynek a megalkotását, mely a békeszerződéseken és a román alkotmányon felépítve, szigorú pontossággal állapítja meg a kisebbségek jogait és kötelességeit.

Véleménye szerint kulturális autonómiát kell adni a kisebbségeknek, biztosítani a helyi iskolai és egyházi autonómiát, teljes szabadságot adni a kulturális téren. Az Angheliescu-féle törvényeket haladéktalanul revideálni kell, főleg iskolai és kulturális szempontból. Az államegélyt, ami idáig nem volt komoly, jelentékenyen fel kell emelni és általában több figyelmet fordítani a kisebbségi problémákra. Nem szabad megengedni, hogy a kisebbségek a versengő és viszálykodó román pártok szabad prédái legyenek.

Romániának mintaadministrációt kell teremtenie, hogy a kisebbségek megszeressék és értékeljék, s elégedetteknek érezzék magukat. Végül San-Giorgiu a román diákokat arra hívta fel, hogy közeledésükkel és kezdeményükkel iparkodjanak a többség és kisebbségek jó viszonyát kimélyíteni.

San-Giorgiu e tárgyilagossá hangú és messzebbre tekintő előadása a kormány, a politikusok, és a sajtó kisebbségellenes hangulatában méltán kelt feltűnést és szimpátiát a kisebbségek körében. A méltánylást még az sem csökkenti, hogy az érdemes professzor előadásában bizonyos tekintetben Brandsch Rudolf hatása alatt állt, a mikor a szászokat, akiknek nincs Hinterlandjuk s a magyarokat, akik a reviziós mozgalommal

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsábák, stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

Szt 17171

milliárdos költségvetéssel dolgozó vasutat minden igényt kielégítően kormányozza. De bármilyen nehéz feladat is ez, mégis csak apróbb kérdés annál, hogy kormánybukásra következtessenek belőle. Az igazi nagy probléma a külföldi kölcsön ügye volt, amivel egyensúlyba lehet hozni a költségvetést és meg lehet szüntetni a fojtogató belső gazdasági krízist is. Ez pedig már rendben van.

Szóval nincs semmi baj.

leépítésének tervezete már elkészült és lényege az, hogy

az 5 évnél kevesebb ideje szolgáló tisztviselőket 2 havi, az 5 évnél idősebb tisztviselőket 6 havi végkielégítéssel bocsájtjuk el az állam kötelekéből, a 10 évnél nagyobb szolgálati idejüket pedig nyugdíjazzuk, már amennyiben leépítésük szükségesnek mutatkozik.

A kormány ezt az alkalmat arra akarja felhasználni, — mondotta Calinescu államtitkár — hogy a rendőrség színvonalát a nyugati államok követelményeinek megfelelően emelje. Eppen ezért a kormány úgy döntött, hogy a jövőben csak egyetemi végzettségűek száma teszi lehetővé a rendőrtiszti pályára való lépést

s kisebb kvalifikációjuakat csak ideiglenes minőségben vesznek fel.

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

~~~~~

együttéreznek, megkülönböztette s az autonómiát is e különbség szerint kívánta megszabni.

Könnyű lesz megértetni a jóakarattal, és igazságérzettel, hogy a költött ürügyeken való megkülönböztetés a legszerencsétlenebb kisebbségi politika volna.

REMARQUE

6:3 arányban

Temesváron is elbukott

Temesvár, január hó 20.

Erich Maria Remarque fiatal német író „Nyugaton a helyzet változatlan” című világhírű regényének filmváltozata, amelyet a német birodalom és az osztrák köztársaság nagy-német hazafiainak a gyomra nem vett be — megbukott Temesváron. Megbukott, még mielőtt előadták volna. Megbukott, hogy Temesvár német lakosságának nemzeti önértékét valahogy meg ne sértse.

A derék hánsági svábok, akik annak idején éppen a német önérték jegyében olvasták és magasztalták Remarque regényét, az utolsó évtized leghatalmasabb könyvsikerét (feltéve, hogy csakugyan olvasták) tekintettel arra az áramlatra, amelyet Németország határain belül az utolsó választások óta Hitlerék indítottak el, a Remarque-film ellen a maguk részéről is éles harcot indítottak, jóllehet a filmet nem látták és így annak németellenes tendenciájáról meg sem győződhetek.

A városi tanács mozibizottsága tehát összeült és Balta Coriolán dr. főpolgármester elnöklése alatt megvitatta a nagy kérdést és a meglehetősen szenvedélyes vita után elrendelte a szavazást. Annak eredményeképpen megszűletett a döntés (6 szavazattal 3 ellenében), amely szerint a mozibizottság Temesvár mozijaiban nem engedélyezi a Remarque-film előadásait.

Modern fényezett

TELEHÁLÓ

Lcj 26.000

Modern ebédlők érkeznek
diófából fényezve

Lcj 32.000

Uriszobák

Lcj 19.000-100

Ülőgarnitúrák.

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR Rt.

Marosvásárhely, Nagyszeben.

BRASSÓ, Kolostor-ucca 33.

Kedvező fizetési feltételek.

29. 223

Mi a különbség?

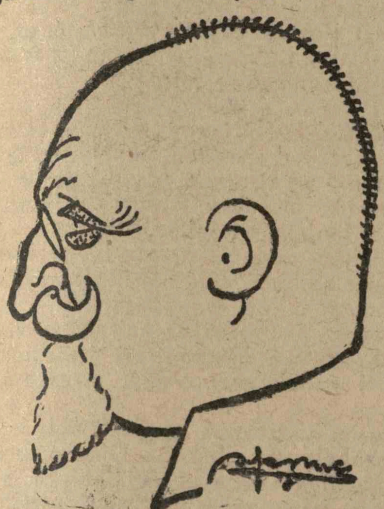
Megjelent Cuza új manifestuma, melyben az antiszemita ligát a rend pártjának deklarálja

Néhány citátum egy pártvezér bölcsességeiből

Bukarest, január 20.

Cuza professzor már néhány nappal ezelőtt, amikor még javában folyt a nyomozás a Zelea Codreanu-féle terrorlga ellen, már bejelentette egy jasi lap hasábjain, hogy ő ellene nem lehet eljárást indítani, mert a euzizmus és zeacodreanizmus két egymással merőben ellentétben álló harci módszer a zsidók ellen.

Amíg Zelea Codreanu revolverrel akarja az úgynevezett zsidó kérdést megoldani, addig ő — Cuza — a rend pártja és teljes tiszteletben tartja az ország törvényeit.

Cuza ma a hivatalos lapjában egy manifestumot hoz nyilvánosságra, melyben újra bejelenti, hogy a Cuza-párt a rend pártja és, hogy Cuza ezt a rendet, hogyan képzei el. Aljon itt emek a zsidókérdés megváltónak stílusgyakorlataiból a következő részlet:

— A román fajt egzisztenciájában veszélyeztetik a zsidók, akik elfoglalták az összes élelmiszer beszerzési lehetőségeket, a földekről, erdőkből, a kereskedelemről, iparból és városokból kiűzték a románokat. A zsidók a román politikai pártok segítségével megszerezték az ország minden vagyonát és most már a román kultúrát és román politikai élet vezetését veszélyeztetik. A zsidók most össze akarják vásárolni a románok földjét, hogy Romániából valóságos Palesztinát alkothassanak. A zsidók a nemzetközi kapitalizmus segítségével okozták azt a gazdasági krízist, mely ma sújtja az országot. Beek után, így folytatja Cuza:

— De a Cuza pártja a rend hive. Ez nem jelenti azt, hogy a Cuza liga valaha is fellépne a rendbontók ellen. Mi nem veszünk részt az ilyen tüntetéseken és szélsőséges kilengésekben — de nem is lépünk fel az ellen. Hát beleszólhatunk mi abba, hogyha feltámadt testvéreink

védekeznek — a zsidók ellen?

— Szóval mi a rend pártja vagyunk — mondja megint Cuza — de viszont csak akkor lesz ebben az országban rend, ha a kormány hajlandó Cuza pártjának összes követeléseit végrehajtani. És addig mi lesz a renddel? teszi fel Cuza önmagának a kérdést. Csak az Isten a megmondhatója. — feleli rá rögvést és bölcsen, a hogy egy pártvezérhez illendő.

*

Egész rendes ember ez a Cuza. A manifestuma szerint tehát a Cuza pártot azért lehet a rend pártjának nevezni, mert nem csinál ugyan rendetlenséget, de semmi kifogása sincs az ellen, ha más csinál.

Magyarország elégtétele

Harminchárom százalékkal csökkent a kivitel, ötven százalékkal növekedett a munkanélküliség Csehszlovákiában a vámháboru óta

Prága, január 20.

A „Prager Tageblatt”, Benes külügyminiszter félhivatalosa, szenzációs cikkben ismeri be, hogy Csehszlovákiában a munkanélküliség — a Magyarországgal való kereskedelmi szerződés érvényességének megszűnése óta

— közel ötven százalékkal emelkedett. Mig ugyanis a szerződés felbontása előtt csak 155 ezer 203 volt a munkanélküliek száma, addig a szerződés megszűnése után ez a szám 230 ezer 766-ra emelkedett. A nagyfokú munkanélküliséget az okozta, hogy a kivitel 33 százalékkal csökkent.

Teljes az anarchia Horvátországban

A horvát nép bombamerényletekkel tiltakozik a szerb elnyomtatás ellen

Zágráb, január 20.

A politikai szabadságától megfosztott horvát nép a diktatura harmadik évének kezdetén elkecsereedett eszközökhöz folyamodott, hogy a terror és elnyomtatás ellen tiltakozásának kifejezést adjon.

A horvátok földalatti szabadságmozgalmát egyelőre a szinte mindennapos bombamerényletek jelzik.

A Zágráb-milánói gyorsvonatban, a zágrábi báni palotában és a zágrábi vámhivatalban elkövetett bombamerényleteken kívül január 6-án a diktatura kikáltásának második évfordulóján és az utána következő napokban országszerte történtek

bombamerényletek, amelyek a szerb hatóságokat hallatlan izgalommal töltötték el. Így bomba robbant az egyik zágrábi kaszárnyában, a zágrábi munkásbiztosító palotájában, pokolgépes merényletet követtek el a Zágráb közelében levő Vorica község vasútállomása ellen, Károlyvárosban, Bród, Eszék, Zimony, Vinkovce, Belovár és Virovitica városokban is.

Ezeknek a bombamerényleteknek oka a horvát nép mély elkecserezettségében keresendő s célja az lett volna a sűrűn megismétlődő merényletsorozatnak, hogy a szerbeket figyelmeztessék: a horvátok soha nem nyugszanak meg a diktatura rendelkezéseiben és a szerb hegemonia szabadságfosztó intézkedéseiben.

Az ágy alá bujt házibarád

kiűtötte a lámpát a váratlanul hazatérő jérj kezéből és a vetélytársak a lángbaborult szobában birokra keltek egymással

Tűzoltók folytatták el a szenvedélyek és a házitűz lángjait

Rimaszombat, január 20.

Párfát ritkító tragikomikus eset történt a napokban a Rimaszombat tőszomszédságában fekvő és szép menyecskeiről nevezetes egyik közeli községben.

P. I. jómodu telkes gazda, a rimaszombati vásárról hazatérőben, ugylátszik, valamivel korábban érkezett lakására, mint várták, mert

amikor betoppant, feleségét igen nagy zavarában találta.

A gazda mindennek dacára nem fogott gyanut és komótosan huzta le télikabátját. Egyszerre csak az egyik ágy alól furcsa neszt hallott. Lámpával az ágy alá világított.

de csak annyi ideje maradt, hogy felismerje az ott kuporgó alakban B. M. 20 éves falujabeli fiatalembert, a következő pillanatban a nyakoncsipett házibarád ököllel kiűtötte

P. kezéből a petroleumos asztali lámpát, hogy a sötétségben kerekét oldhasson. A lámpa ezer darabokra törve repült szerte a szobában s

a szétomló petroleum hatalmas lángokkal kapott bele a szoba butorzatába és az ágy-neműbe.

A pörüljárt Don Juan mindenáron menekülni igyekezett, a gazda azonban fülön fogta és anélkül, hogy legcsekélyebb figyelmet is fordított volna az egész házat fenyegető szobátűzre,

elsősorban is a legényt intézte el csak, amikor már alaposan elégtételt vett a családja becsületén ejtett sérelemért, engedte be a lakásba a községi tűzoltókat, akik végül is lokalizálták a tulmelegen végződött pástorót, amelynek természetesen minden vonatkozásában folytatása lesz a bíróság el

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Ma kedden a rendes időben 5—7—9 órai kezdettel, holnap szerdán 3—5—7 órakor

Byrd kapitány expedíciója

hangos beszélő-film fut.

Szerdán a délutáni előadásokon a legdrágább jegy 30—20 és 10 lei.

Csütörtökön kezdődik Richard Tauber nagy filmje

A dicsőség utja

(Das Lockende Ziel)

Tauber gyönyörű tirol népdalokat és a „Mária” opera főszereplőjeként. A film cselekménye Tirolban és a berlini operában játszódik le. Ennél jobb és szebb film még nem futott Brassóban.

Nagyszalontai helyzetjelentés

Tönkremegy Arany János városa. Fekete számok az újév fekete naptárából

Nagyszalonta, január 20.

A mindjobban reánknehezülő gazdasági krízis Nagyszalontát, ezt az egykor nagyon is gazdag és virágzó várost a tönk szélére juttatta. Az egykor jómódu gazdálkodók és iparosok, kereskedők és intellektuális nyomorognak, a kereskedelmi és ipari élet a szó igazi értelmében összeroppant.

Az újév öngyilkossággal kezdődött.

Gali Lajos gazdálkodó felakasztotta magát. Családi okok miatt végzett életével.

Január első felében közel hetven szalontai iparos adta vissza iparengedélyét. Hetven iparos, aki valamikor jómódban élt és ma teljesen tönkrement.

A huszonkét esztendeje fennálló Zsibrita-féle cementgyár tulajdonosa, Zsibrita Márton is beadta iparengedélyét. Nem győzik az adót és a közterheket az iparosok.

Dr. Balaton Zoltán orvos benyújtotta a magánprakszisáról szóló engedélyét, mert a horribilis adóterheket nem tudja fizetni.

Tekintélyes szalontai kereskedők kényszer-

egyezséget kértek maguk ellen. Az intellektuális osztály ugyyszólván földönfutó.

A gazdáknak a búzát mázsánként 250 lejese árban kell eladni.

Export nincsen. Tüzifát sem szállítanak ki.

Tavaly napon a száz vagon tüzifa ment át Szalontán Magyarországra, most két hét alatt mindössze tíz vagon szállítottak ki.

Az állatexport, melyről Szalonta egykor híres volt, ugyyszólván teljesen szünetel. A sertésnek nincs ára.

Harmincöt százalékkal csökkent Szalonta husfogyasztása.

Csak a városi vezetőség nem érzi a gazdasági krízist. Bár a Titulescu-pótlékot még nem adták ki a hivatalnokoknak, tizenkétmillió lejért ingatlanokat vásárol a város. Ezzel szemben legyen dicséretére mondva, hogy a városi taxákért éppen a fokozott adóbehajtások és végrehajtások miatt nem zaklatja a közönséget.

Igy néz ki Arany János városa 1931-ben.

Serényi József.

Magyar színészt és artistát nem engednek be Romániába

Buculifa ur megkezdte tevékenységét

Bukarest, január 20.

Liviu Rebreanu az Educatia Poporului vezérigazgatója megvált állásától és helyette Buculifa bukaresti román író lett a színházi ügyek kormánybiztosa. Liviu Rebreanu erdélyi származású volt, szépen beszélt magyarul, objektíven megállapíthatjuk, hogy a magyar színházak kérdésében mindig megőrizte a teljes tárgyilagosságát. Ugyilátszik, hogy éppen ez a három ok volt az, ami miatt el kellett hagynia állását. Legalább is ez látszik ki abból, hogy az új vezérigazgató rezsimje teljesen szakított az Educatia Poporului eddigi megértő és barátságos szellemével.

A rendszerváltozás óta még egyetlen magyar színész, vagy magyar artista sem kapott engedélyt arra, hogy Románia területén felléphessen. Egy bukaresti impresszárió néhány nagy magyar artistát „számot” akar szerepeltetni a román kabarékban, az új vezérigazgató azonban mereven elutasította a kérést. — Egy erdélyi impresszárió néhány magyar színészt akart vendégszereltetni az erdélyi

magyar színpadokon — az eredmény ugyanez volt. Pár nappal ezelőtt

Somlay Artúr, Dajka Margit, Faragó Ödön, Kabos Gyula, Sarkady Aladár magyar színművészek kérését utasította el az Educatia Poporului,

magyar színészekre nincsen szükség Romániában! felkiáltással. Láttunk egy ilyen elutasított kérvényt, melyre az újdonsült vezérigazgató e szavakkal írta rá az elutasító végzést: „Hivatkozva a 149 számú rendeletre, a kérvényező nem jöhet be Romániába...”

Hogy mi a tartalma ennek a titokzatos 149 számú rendeletnek és ki a szerzője, erre nézve minden utánjárásunk dacára sem sikerült bővebb felvilágosítást szerezni. A rendelet lényegéből arra következtethetünk, hogy ez az indoklási alap csak a tulzolt sovinizmus és a gyűlölet jegyében született. Ugyilátszik ugyancsak ez a titokzatos 149 számú rendelet volt az oka, hogy az ismert budapesti író: Dutka Akos sem kapott beutazási engedélyt Romániába.

Kilenc lupényi özvegy csöndes kérdése

Koldus sorban tengődnek a lupényi vérfürdőben elesett bányászok özvegyei

Déva, január 20.

Sok víz folyt le a Zsilben azóta, hogy a lupényi nagy sztrájk véres fináléjaként eldőlt a karhatalom fegyvere. Ez a kis rendszármálási tulbuzgóság 25 bányamunkás életét követelte áldozatul. Sok víz folyt le a Zsil medrében azóta és még több könny hullott annak a 22 özvegyasszonynak és 56 árvának szeméből, akik kenyérkereső és oltalmazó nélkül maradtak az indokolatlan vérengzés után.

Jól emlékezünk még arra, hogy az ország-szerint megnyilvánuló felháborodás és elkeseredés hatása alatt a kormány is belátta, hogy az özvegyiségre juttatott bányászasszonyok és árvák sorsáról valamiképpen gondoskodni kell. A munkaügyi minisztérium útján meg is indult az országos gyűjtés, amelynek során súlyos tizedeket áldozott az ország népe azért, hogy valahogy enyhítse a zsilvölgyi tragédia lüktető sebeit.

Sok víz folyt le azóta a Zsil medrében. A 22 bányász-özvegy közül 13 elköltözött a véres emléktű helyről s talán gyermekeiket is sikerült új elhelyezni, hogy azok is megéljenek valahogyan.

De ott maradt Lupényben még 9 özvegy, akiről a vidéki hatóságoktól kezdve fel a munkaügyi minisztériumig minden fórum megfeledkezett.

Ezek a minden szánalomra méltó asszonyok segítséget sehonnan nem kapnak. Hiába kopognak a bányatársulatok párnázott ajtaján, ridegen elutasítják onnan őket. Azt mondják, hogy nem tartozik rájuk az özvegyekről való gondoskodás, de a szerencsétlen teremtesek hiába fordulnak a városházához, vagy a betegsegélyző pénztárhoz is. Ezeknél a hivataloknál is csak könyörtelen elutasításban részesülnek.

A 9 özvegy és árvák most azokból a szűkös könyöradományokból élnek, amelyeket nemesebb érzésű és még kenyérben levő munkástársaik juttatnak. És azokkal a széndarabokkal fűtenek, amelyeket szemétdombokon és utcákon keressélnék össze.

Koldusoknál is rosszabb sorsban tengődnek a lupényi vérfürdőben elesett bányászok özvegyei s helyzetük most még tragikusabb lett, mert kiderült, hogy az országos gyűjtő-akció révén begyűlt összegekből tudomásuk szerint fennmaradt 10.000 lejhez sem juthatnak hozzá.

A lupényi özvegyek és árvák úgy tudják, és biztosak abban, hogy az összegyűjtött összegből 10.000 lej kiosztatlanul hever valahol. Csak éppen azt nem tudják meg soha talán, hogy hol kellene ezt az összeget megrekklamálni és szörnyű nyomorúságuk enyhítésére ki-sűrgetniök. A bürokrácia bonyodalmas utvesztőiben nem találják meg a gyűjtés utolsó morzsáihhoz vezető utat és a zsilvölgyi helyi hatóságok közül egy sem akad, amelyik jóindulattal utbaigazítaná őket.

A nyilvánosság előtt kell tehát felvetnünk a kínos kérdést: megvan-e még az a 10.000 lej, a lupényi özvegyek javára indított országos gyűjtésből és ha még megvan, hol van. Intézzük ezt a kérdést egyenesen a legilletékesebb fórumhoz, a munkaügyi minisztériumhoz, amely a Maniu-kormány uralma alatt a gyűjtést megindította, a begyűlt összegeket kezelte és a segélyek kiosztását gyakorlatilag beszüntette. Hol van tehát a zsilvölgyi áldozatok özvegyeinek pénze és ha megvan, miért nem juttatják el azokhoz, akiket az minden vitán felül a legjog-sabbban meg is illet.

Balogh Géza.

MÁRAMAROSI HIREK:

Máramaros, január 20.

A máramarosi nemzeti parasztpárti organizáció a napokban ülést tartott, amelyen Bálya volt elnök helyett új elnököt jelöltek. Juga máramarosi prefektus és dr. Ilie Lázár voltak a jelöltek. A megtartott szavazás alkalmával Juga prefektus 13, míg dr. Lázár Ilie 58 szavazatot kapott. A legközelebb megtartandó megyei kongresszus fog véglegesen dönteni a megyei organizáció elnöke személyében, ahol ilyen körülmények között Dr. Lázár Ilie elnökké választása biztosra vehető.

Dr. Lázár Ilie intervenciójára ma a pénzügyminisztérium kiutalt 10 millió lejt a máramarosi pénzügyigazgatóság részére, a folyó ügyek, a nyugdíjasok fizetése stb. céljaira. A tíz millió lejt Roman pénzügyigazgató, aki de rékt e célból volt Bukarestben, már fel is vette és elutazott Máramarosszigetre.

Néhány héttel ezelőtt egy máramarosszigeti küldöttség járt Bukarestben, amelynek tagjai memorandumot nyújtottak át Mihailache belügyminiszternek, melyben Juga máramarosi prefektust különböző vádakkal illették. A belügyminisztérium utasítására most egy háromtagú bizottság alakult Moldovan kolozsvári tartományi igazgató, Pop Jonel ügyvéd és Adam Pop kolozsmegyei prefektus személyében, azal a céllal, hogy a máramarosi prefektus ellen felhozott vádak alaposságát megvizsgálja.

A pénzügyminisztérium egy ma kelt rendeletével visszahelyezte állásába Dionisescu máramarosi pénzügyi ellenőrt és Panigau, valamint Hegedüs pénzügyigazgatósági osztályfőnököt. Tosa inspektor által lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy e három magasrangú pénzügyigazgatósági tisztviselőt annak idején bosszúból helyezték át Máramarosszigetre. Beszárabáiba és a pénzügyminisztérium most hozott rendeletével akart elégtételt szolgáltatni az ártatlanul meghurcolt tisztviselőknek.

A székelykereszturi unitárius főgimnázium megmentéséért

Székelykeresztur, január 20.

A Véndiákok Intéző Bizottsága a következő kiáltványt bocsátotta ki:

Kereszturi Véndiákok!
Magyar Eklézsiák!
Tanügybarátok!

Amint ismeretes, a székelykereszturi unitárius főgimnázium fennállását halálos veszedelem fenyegeti.

Egyetlen mód van még megmentésére. Ez az egyetlen mód az Unitárius Egyházi Főtanács így jelölte meg: „Ha a kereszturi gimnázium előjárósága a felső tagozat fenntartásához szükséges anyagi feltételeket előteremtheti, továbbra is fenntartja a főgimnáziumot”.

A gimnázium előjárósága erkölcsi kötelességének érzi a főtanács adta törvényes jelgával élni és a főgimnázium megmentésére minden lehetőséget megtenni. Komolyan számoltak a lehetőségekkel és úgy találta, hogy meglehet az iskolát menteni, ha azt áldozatkészen sokan akarják.

A mostani nehéz gazdasági viszonyok között is minden jó magyar segíthet, ha akar, mert nemcsak pénzzel lehet az iskolát támogatni, hanem tüzfával, gabonával és egyéb terményekkel is.

Jól értet meg mindenki, most arról van szó, hogy a legmagyarabb vármegye ismét szegényebb legyen-e egy magyar kulturbárával.

Az iskola megmentésének lehetősége határozottan van köte: 1931 május 1-ig biztosítani kell lennie az 1931–32-ik iskolai évre szükséges összegnek. Eppen ezért, senki se késlekedjék! Mindenki gondoljon arra, hogy kétszeresen ad, ha gyorsan ad.

Mindennemű adomány, vagy megajánlás a gimnázium előjárósága címére küldendő. A kereszturi Véndiákok Intéző Bizottságának nevében.

Székelykeresztur, 1931. január hó.

magyar testvéri szeretettel:

Dr. Elek Dénés sk.
biz. elnök.

Péter Lajos sk.
biz. jegyző.

Már megint jön

Május elsején érkezik Bukarestbe Szabó Dezső, hogy felvegye a George Mille nevet

Bukarest, január 20.

A Ciornei nevű bukaresti könyvkiadó-vállalat már pár hónappal ezelőtt megállapodást kötött Szabó Dezsővel, hogy román nyelven megjelenteti a Segítség című regényét. A megállapodás szerint Szabó Dezső 180.000 lej hono-

*Itt, ki szelíd mint kék
fűhőre nőtt, majd a fűhőre.
Miközben vadkan, mint a
pille,
Nevé: Coriolan Mille*

rányumot kap könyve után és ezen összeg első részletét 50.000 lej a román könyvkiadó vállalat már ki is fizette.

Két kolozsvári fiatal román író — az egyik közülük Sever Stoica, a fiatal román író gárda egyik legtehetségesebb tagja — már elkészültek a Szabó regény fordításával, sőt a három-kötetre tervezett regény első két kötete már teljesen ki is van nyomtatva és az egyik nagy bukaresti nyomdában most nyomják a regény harmadik kötetét.

A bukaresti könyvkiadó május elsejére ter-

vezi az első román nyelvű Szabó Dezső regény megjelentetését és ez alkalommal — már csak a sajtó alól kikerülő regény sikere érdekében is — Bukarestbe invitálta Szabó Dezsőt.

Szerkesztői üzenetek

Rk. tanító, Csikszereida. A magyar imperium alatt teljesített szolgálata idejére nyugdíjjogosultságát elismerik, miután ezen időre szóló nyugdíjilletékét befizette. A román imperium alatt történt szolgálat után felekezeti tanítók nyugdíjjogosultságát nem ismerik el. A felhozott precedenst csak akkor vennék figyelembe, ha nevezett az imperiumváltozás után román állami szolgálatban volt.

Mérnök, Piski, Felekezeti tanítóknak, ha annakidején a magyar uralom alatt az országos tan. nyugdíj-alapnak tagjai voltak, nyugdíjigényüket elismerik. Erre nézve már több precedens is volt. Kérvényének megszüntetésére szíveskedjék a Magyar Párt bukaresti jogvédő irodáját, Str. Transilvaniei 6, felkérni.

I. Fehértő. Ügyét megemlítettük Koppány János bukaresti magyar párt irodavezető-igazgatójának, akihez részletes levélben forduljon. Címe: București, Str. Transilvaniei 6.

T. Ö. Ügyét megemlítettük a bukaresti magyar párt jogvédő irodájában, szíveskedjék kérésével, részletes levélben, ránk való hivatkozással oda fordulni.

Cs. J., Csikszereida. Obligatiune sorsjegyei, beleszámitva a jan. 2-án megtartott legutolsó húzást is, nem nyertek.

Fortuna, Sepsiszentgyörgy. A Primaria Orasului Bucuresti sorsjegyei nem nyertek.

Sz. Gy., Nagyvárad. Obligatiunea Comunală Bucuresti sorsjegye nem nyert.

041701 sz. előfizető, Csikszereida. Obligatiunea Com. Bucuresti sorsjegyei nem nyertek.

S. F., Brassó. Az Inalta Curte de Conturi Bukarestben a Cal. Griviței 2. sz. alatt van, a pénzügyminisztérium mellett.

Bihari Ref. Tantestület tagjai. Hozzánk intézett kérvényüket eljuttattuk az illető képviselőhöz.

K. L., Câmpulung la Tisa. Forduljon kérelmével az Institutul Medico Militari-hoz, București, Str. Francmason, ahonnan a szükséges nyomtatványokat és információkat levél útján is beszerezheti.

M. A., Nagybánya. A kértezett címek a következők: America, București, Sos. Pandurilor. A második: Palma, Str. Sft. Gheorghe No. 7.

F. L. Ügyét megemlítettük a magyar párt bukaresti jogvédő irodájának, hol késznek nyilatkozni az ügyét átvenni, szíveskedjék tehát ez ügyben közvetlenül oda fordulni. Cím: Parthidul Maghiar, București, Str. Transilvaniei 6.

B. G., Csernátfa. Közzéljük, hogy mely hatóság-hoz nyújtották be az elismeretetés iránti kérésüket.

A már kidolgozott program szerint Szabót ünnepélyes keretek között fogja fogadni a román írók szövetsége. Az egyik bukaresti színházban

egy irodalmi matiné keretében fogják román íróvá avatni Szabó Dezsőt,

akit George Mille néven rubrikálnak be a román írók sorai közé. A „lélekemelő” ünnepélyre a bukaresti kiadó meghívja az összes irodalmi társaságokat, valamint a román újságírók egyesületeit. A román írók szövetsége nevében egy arany gyűrűvel fogják Szabó Dezsőt eljegyezni a román kultúrának.

Gratulálunk az eljegyzéshez, csak már legyen vége egyszer. Jöjjön létre ez a „szerelmi” házasság és ne fenyegetessenek folyton vele.

S. M., Nagybánya. Brassóban nincs, ellenben van Nagyváradon, (Szilágyi Adolf zsidó liceum tanár vezetésével) és Temesváron a zsidó liceummal kapcsolatban.

S. M. Tőkés Ernő ref. esperes címe: București, Str. Sf. Vitozei. Scoala reformată ungară.

Sz. A. A leépítés rossz magyar szó, amit szintén le kellene építeni, de már annyira meggyökeresedett s más jobb szóval pótolni oly nehéz, hogy mint szükséges rosszat — mint a leépítést is — tűrni kell. — Oslo — Krisztiania — Norvégia fővárosa.

K. A. Köszönjük az információt.

L. J. A felmondási időre joga van az eddig élvezett bérhez vagy fizetéshez. Ha a munkafeltételek nem orvosolná a sérelmét, kérdezzon meg ügyvédet.

Szellemileg visszamaradt gyermekek számára Romániában nincs intézet. Budapesten a régi Frim-féle intézet.

B. J. Sógornője ha Magyarországról rendes utlevéllel és román vízummal lejön, kellő utánjárás mellett (sziguranca, prefektúra, határminisztérium) kaphat hosszabb tartózkodási engedélyt, de a végleges letelepedésnek nagy nehézségei vannak.

K. Tiltakozhatik és a sz. szerző időre felmondhat és a felmondási időre követelheti az eddigi fizetését. Arra az időre azonban, amikor a reduciót elfogadta, azaz tudomásul vette, már nem. Egyébként a munkafeltételek van hivatva ily sérelem esetében az alkalmazottat megvédeni.

H. olvasó, Carei. Mentő és sanatoriumsorsjegyei nem nyertek. A nagyváradi Samarineanul húzásairól nincs tudomásunk.

082813. Magánzemélyek dolgai iránt nem érdeklődhetünk s így, sajnálatunkra, a kért információval sem szolgálhatunk.

Makfalvi előfizető. Kibédi Sándor címe: Cluj, Str. Regala 19. Sorsjegye nem nyert. Figyelmét köszönjük, de a beküldött régi magyar lap híreinél sokkal külön adatok állnak rendelkezésünkre, hogy a multat a jelenlét igazságunk javára állíthassuk szembe.

1500917 sz. előfizető. Nem nyert.

R. A. Zagon. Tessék a sorsjegyei számát beküldeni s megizenzük, nyert-e vagy nem.

L. M. Nem nyert.

25207 sz. előfizető. Sorsjegyei nem nyertek.

I. I. Bușteni. Közelebb meg fog jelenni és akkor meg fogja kapni.

Nagy leltár-eladás

40%-ig terjedő áreszállítással!

Egy vásárlás
meggyőző árának
olcsóságáról!

Slágereink:

Lejtől

Gyermek flórpatent

19

Női flórharisnya

39

Női selyemharisnya

59

Mosóselyem-harisnya

89

Slágereink:

Lejtől

Női reform-nadrág

59

Kombiné

159

Pullover

129

Férfi zokni

25

Slágereink:

Lejtől

Férfi sportharisnya

69

Mellény

149

Gyermek pullover és mellény

149

Ruhák

490

és még sok más cikk. Minden fiókunkban:

„HERCULES” RT.

kötöttáru- és
harisnyagyár

Csernovicz.

Fiók: Brassó,
Kapu-utca 41

HIREK

Főkönyvelő: A Banca Națională azt ajánlja, hogy redukáljuk az osztalékot.

Bankigazgató: Én az ajánlatot már az ajánlat megtétele előtt elfogadtam.

— Mondja kérem, mi az a fekete szesz?

— A feketeszesz egészen sötét emberek produkciója, akik úgy dözsölnek, hogy ők maguk állandóan józanok maradnak.

— Nagyon okos ember az a Mironescu.

— Miért van úgy elragadtatva?

— Genfben adott nyilatkozatában úgy a fején találta a szeget, de úgy...

— Mit mondott?

— Azt mondta, hogy azt mondta, hogy helyre kell állítani a nemzetközi hitelt.

— Nem volt postarablás Lőkősházán. Tudósítónk jelenti: A Lőkősházai csendőrség nyomozása megállapította, hogy a napokban Lőkősházán történt postarablás csak kitalálás volt. A szenzációs bűntény hírére a tizenhétéves postaküldőnk költötte, hogy elterelje a figyelmet magáról, aki háromezer pengőt és a pénzeszsákot is ellopta. Ez utóbbit a küldőnk lakásán meg is találták.

— Bethlen Bécsben. Budapestről jelentik: Bethlen István miniszterelnök január hó 25-én érkezik Bécsbe és 27-én tér vissza Budapestre. Bethlent az osztrák fővárosban ünnepélyes fogadtatásban részesítik.

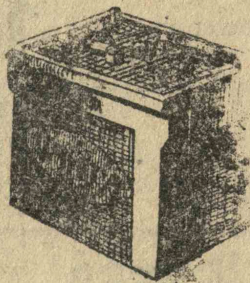
— Gazdaboltok nyílnak Debrecenben. Debrecenből jelentik: A hajduböszörményi gazdák elhatározták, hogy Debrecen egyik legfontosabb pontján gazdaboltot nyitnak, ahol terményeiket a kereskedelem kikapcsolásával maguk fogják értékesíteni. Különösen tejet, vaját, turót, tojást, zsírt, babot fognak nagy tételekben olcsó áron a fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

— A 13 milliós Jugoszlávia. Belgrádból jelentik: Országsszerte mindenütt előkészületeket tesznek a március 1-én megtartandó népszámlálásra. Hozzávetőleges számítás szerint Jugoszlávia népessége meghaladja a 13 milliót, feltéve, hogy a magyarokat nem sikkasztják el, hanem szerbeknek, vagy horvátoknak deklarálják őket.

— Ovomaltine természetes erősítőpálszer; megacélozza az izmokat, erősíti az idegeket.

— A magyar nemzeti bank bankjegyforgalma csökkent. Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bank bankjegyforgalma a január 15-iki kimutatás szerint a január 7-én kimutatott forgalommal szemben 35 millió pengővel csökkent.

Varta
akkumulátorral
a
motor biztosan beugrik.

VARTA

— Pusztít a spanyoljárvány Bécsben. Tudósítónk jelenti: Az osztrák fővárosban erősen terjed a spanyolnátha. A nagy közpórház háromezerháromezrét ágya megtelt betegekkel. Az utóbbi napokban negyven haltak meg spanyolnáthában, köztük Cerri Cecilia is, a bécsi opera volt primaballérinája.

— Egy bank-cégvezető leugrott a negyedik emeletéről. Budapestről jelentik: Rainer Artur, a Magyar Általános Hitelbank 42 éves cégvezetője a Tátra-utca 20. számú házában levő negyedik emeleti lakásából kiugrott és meghalt. Feleségéhez intézett levelében csak ennyit ír: Itt kellett hagynom az életet. Bocsáss meg! Egyelőre rejtély, hogy a jólkereső tisztviselő miért dobta el az életét.

— Halálos ítélet Düsseldorfban. Düsseldorfból jelentik: A bíróság halálra ítélte Trobitz úrlevezetőt, aki Gordon nevű sógorát, akinél alkalmazva volt, pénzügyi ellentétek miatt az irodájában agyonlőtte.

Póruljárt pénzügyigazgató

Adóeltitkolással vádolta a bírakat, mire többrendbeli megvesztegetés miatt letartóztatták

Bukarest, január hó 20.

Ramnicul-Saratban fölötté érdekes és tanulmányos konfliktus keletkezett az ottani pénzügyigazgatóság és a bírói kar között.

Anghel Mihaescunak hívják a pénzügyigazgatót, aki minden bizonnyal okkal, viszont egyelőre és innen nem tisztázható az is, hogy jogi alappal-e, de arra a gyanura vetemedett, hogy az ottani bírói kar több tagja adóeltitkolásban és hamis adóvallomások benyújtásában bűnös. Állítólag megindította az ilyenkor szükséges vizsgálatot is, amely teljesen igazolta felmerült gyanuját.

Anghel Mihaescu pénzügyi igazgató, — kötelességéhez híven — jelentést akart tenni a

— Személyszállító autó az expressz kerekai alatt. Kairóból jelentik: Felsőegyiptomban, Vaszta közelében, az expresszvonat elkapta a vasúti vágányokon ép áthaladt személyautót s roncsait hatszáz yardnyira szterterőpítette. Az autó hat utasa szörnyethat.

— Marosvásárhelyi hírek. Ma délelőtt egy százötven-kétszáz főből álló munkanélküli csoport jelent meg a városházán, ahol a polgármesterrel akartak beszélni. Miután a polgármester nem fogadta őket, a tömeg zajongani kezdett és végül is a város kulturálisosa vezettette maga elé a munkanélkülieket. Másfél óráig tartó rendkívül izgatott tárgyalás során a tanácsos igyekezett a munkanélkülieket megnyugtattatni és megígérte, hogy rövidesen újabb segélyhez juttatják őket. — Ma délelőtt Marosvásárhelyre érkezett a Morgan-csoport megbízottja, Lovetta József, az itteni telefonközpont átvételére. Ez alkalommal a marosvásárhelyi telefonügyek intézését Arcfalvy János eddigi osztályvezetőre bízták.

— Josephine Baker harca alteregójával. Párisból jelentik: A világhírű fekete revüszár, Josephine Baker különös harcra keveredett egy feketebőrű kolléganőjével, Miss Dolly Capelettel, akit a Casino de Paris nemrégben leszerződött, mint Josephine Baker hasonmását és méltó utódát. — Az új színes színtárnak nincs egyéb dolga, mint

hogy külső megjelenésében, mozdulataiban és táncában pontosan lemásolja a nagy Josephinét. Szerződéses kötelezettségének betű szerint eleget is tett és éppen ezáltal robbantotta ki a harcot. Magára vont ugyanis Josephine Nr. 1-nek a haragját, aki azután azt követelte a Casinótól, különben kártérítést pert indít ellene. A Casino igazgatósága megígérte a fenyegetéstől, elesapta a dobolt és azt hitte, hogy ezzel a háború be is fejeződött. De Josephine II. nem hagyta ennyiben a dolgot. A bírósághoz fordult és 80.000 frank kártérítést követelt. Hivatkozik arra, hogy öt a Casino Josephine Baker utánzására szerződött, hiszen eleget tett kötelezettségének, amiért reá nem háríthatnak kár. A polgári per kivitele elé párisi művészi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

— Névelemzést követel egy prágai lap — a felvidéki tótok számára. Prágából jelentik: A Narodny Politika című prágai napilap elkeseredett hangú cikkben emlékezik meg azokról a felvidéki tótokról, akik egykor megmagyarosították a nevüket. A mély honfibuval bélelt cseh lap azt sürgeti, hogy indítsanak akciót a felvidéken ezeknek a magyarosított tótoknak százezreket visszafizetése érdekében. A Narodny Politika azt indítványozza, hogy a szent cél szolgálatában arra kellene utasítani a felvidéki hatóságokat, hogy amikor magyar nevű tót jelentkezik, világosítsák fel tapintatosan, hogy — hogyan kell a nevét helyesen és tótosan írnia! Jó dolguk lesz a tótoknak a felvidéken, ha rajtuk is megkezdik a Székelyföldön nagyon jól ismert névanalizálást.

★ Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ara kemény félvászonkötésben 130 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGIC 17171

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

pénzügyminiszteriumban, váratlanul azonban olyan baleset érte, amivel számolnia kellett volna, ha ügyesebb taktikus.

Ponosan azon a napon, amikor a jegyzőkönyveket elkészítette, az ügyességi letartóztatási parancsot adott ki ellene többrendbeli megvesztegetés állítólagos bűne miatt.

A detektívek irodájában tartóztatták le a pénzügyigazgatót s nyomban be is kísérték a törvényszék fogházába.

A vádtanács pedig, az ügyész egyszeri felebezése után, a letartóztatást megerősítette. Az üldözöből üldözötté vált pénzügyigazgatót azt állítja, hogy aljas bosszúnak lett az áldozata s csak azért vádolták meg és tartóztatták le, hogy az ő feljelentésének elejét vegyék.

A pápai nuncius valamiért megharagudott Litvániára

Kovno, január 20.

A kis Litvániának is van diplomáciai szenzációja. Bartoloni pápai nuncius váratlanul és rejtélyes körülmények között otthagya Kovnót és hazautazott Rómába. A dolognak az ad különösebb jelentőséget, hogy Bartoloni a miniszterelnöknek csak néhány napi távollétról beszélt, a diplomáciai testület tagjaitól azonban formálisan és végleges búcsút vett.

Az elutazás egyéb külső körülményei is arra mutatnak, hogy a pápai nuncius végleg megvált a litván fővárostól. Az állomáson nem vette igénybe a rendelkezésére bocsátott külön diszvárotermet, hanem az utolsó pillanatig autójában maradt. Csomagot, máhát is annyit vitt magával, mintha nem gondolna a kovnoi nunciatura hamari viszontlátására.

Bartoloni hirtelen távozása annyira rejtélyes, hogy nemcsak a litván sajtó, hanem a nagy európai lapok is szorgalmasan kommentálják.

★ Mükedvelői előadásra alkalmas népszínművek, monológok, vígjátékok, nagy választékban a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérjen díjtalan jegyzéket.

— Mire van szüksége egy amerikai házaspárnak? Az egyik newyorki lap a következő szatírárt közli az amerikai házaseletről:

Egy házúgynök mindenáron rá akar venni egy fiatal jegyespárt, hogy családi házat vásároljanak.

— Minek nekünk ház, — mondja a fiatal menyasszony. — Egy klinika szülészeti osztályán látam meg a napvilágot, onnan gyermekmenhelyre kerültem, majd intézetben nevelkedtem, véglegnyemet egy autóban ismertem meg és templomban fogunk megesküdni. Etkezni vendéglőbe járunk, butorokat kölesönbe veszünk, a délelőttöt golfjátékkal töltöm, a délutánt bridge-zsel, este pedig táncolni megyünk, vagy moziba. Ha beteg leszek, kórházban ápolatom magam és ha meghalok, ez már a temetkezési intézet gondja lesz. Mindaz, amire tehát szükségem van, csupán egy garázs és egy hálószoba.

— Villamosok karambolja a bukaresti Serban-utcában. Bukarestből jelentik: Ma délelőtt könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Serban-utcában, ahol két ellentétes irányból robogó villamos egymásba szaladt. A zsufolásig megtelt kocsi utasai közül heten súlyosan, többen pedig könnyebben megsebesültek, leginkább az összetört üvegek cserepeitől. A kocsi vezetőit ellon a rendőrség vizsgálatot indított.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor- és bél-szakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Jó emésztés — fél egészség. Székrekedés, bélrenyheség esetén Artin dragée normális ürüléshez segít. Kérje orvosától.

VÉGE A DALNAK. Amióta a „Két sziv egy keringőben” című hangos filmmel hódító útjára indult az ugyancsak operett, néhány igen jó és közepes értékű „sláger” után ismét minden tekintetben gyönyörűségünkre szolgáló darabot kaptunk a „Vége a dalnak” című német hangosfilmben. Léve operett, sőt filmoperett, előre tudjuk, hogy mi lehet a nóta vége: egymásé lesz a két szerelmes. De a míg odáig eljut, a megszokott happy end-ig, öngelenül bájos és mulattató cselekmény pereg le a szemünk előtt. Liane Haid, a gyönyörű német filmszínésznő és az Atlantikban feltűnt s azóta minden nagyobb német filmben vezetőszerepet játszó Willy Forst alakítják ennek a pompás filmoperettnak a főszerepeit. Liane Haid, ragyogó megjelenése és káprázatos toalettjei már egymagában is biztosítanak a sikert, de pompás énekszámai és tiszta beszéde csak fokozzák játéka művészi hatását. Willy Forst most is felülmúlhatatlan két ötletes kuplójával és egy ötletesen megrendezett bábjátékjelenetben. A filmnek a bemutató előadásokon óriási sikere volt s valószínű, hogy a többi előadásokon is állandóan telt házakat vonz.

— A bukaresti magyar kórházért. Bukaresti tudósítónk jelenti: A Szent István Társulat helyiségeiben megnyílt orvosi ambulatórium jövedelmét a társulat a Bukarestben létesítendő magyar kórház céljaira gyűjti és ezzel a bukaresti magyarok egy régi óhaját fog teljesíteni, ha sikerül a kórházalapítói szükséghez képest megnövelni. A társulat helyiségeiben működő orvosi ambulatórium rendelési ideje a következő: Bel- és nőgyógyászati szülészeti és csecsemő betegeknek kedden, csütörtökön és szombaton 12—1-ig. A társulati tagok részére a rendelés díja 20 lej, nemtagok részére 40 lej, mely összeg, — mint említettük, — a kórházalapítási tészt szolgálja.

★ Budapesti könyvujdonságok naponta érkeznek a Brassói Lapok Könyvosztályába. (Brassó, a kiadóhivatal udvarán.) Kérjen díjtalan jegyzékeket!

— Az angol légiflottát is megtizedelik a repülő-szerencsétlenségek. Londonból jelentik: Borzalmas repülőszerecsétlenség történt Winchester közelében, ahol az angol légi flottának egyik hatalmas, Wickes-rendszerű bombavető repülőgépe lezuhant. A repülőgép 32 fnyi legénységéből 14 szörnyethalt, a többi 18 életveszélyes sérülésekkel került kórházba. Az angol sajtó nagy izgalommal számol be a tragikus zuhanásról, mert új esztendő óta ez az ötödik súlyos repülőszerecsétlenség, amely az angol légi flottát érte.

Kirándulásoknál, turákon szopogasson Anacot pasztillát. Fertőtleníti a száját és torkot, fűtlenek. Egy fiola ára 37 lej.

— A Romániai Magyar Dalosszövetség 1931. évi január hó 25-én délután 4 órai kezdettel a kolozsvári református kollégium dísztermében tartja X. évi rendes közgyűlést, melyre a kerületek és taggyesületek képviselőit, az országos karnagyokat, a dalosszövetség tisztviselőit, alapító és pártoló tagjait tisztelettel meghívjuk. dr. Inozedy Joksman Ödön elnök. Tárca Bertalan főtitkár. Megjegyzés: A közgyűlésre a kerületek 2—2, a taggyesületek minden 20 tag után 1—1 képviselőt küldhetnek. Ha valamelyik taggyesület képviselőt nem küldhet, a kerületből, vagy a központból bizzon meg valakit a képviselettel.

TŐZSDE

(1931. január 20.)

Zürich (nyitás): Berlin 122.75, Amsterdam 208, Newyork 517, London 25.09, Páris 20.25, Milánó 27.06, Prága 15.50, Budapest 90.25, Belgrád 912.75, Bukarest 307, Varsó 57.85, Bécs 72.65.

Devizák (belföldi jegyzés): London 817.50, Zürich 32.60, Newyork 167.95, Berlin 40.12, Bécs 23.60, Prága 4.99, Budapest 29.46, Milánó 8.84, Páris 6.6152, Amsterdam 32.66.

Valuták: Angol font 816.50, svájci frank 32.70, dollár 168.50, osztrák shilling 23.80 cseh korona 5, pengő 29.60, márka 40.10, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 2.95.

1533 37

Orion

Radio

Szin nélkül nincs szépség!

Márványhideg benyomás: kelt a szintelen arc. Csak a szín ad neki életet. Ezért használjon „Khasana Superbe-Crém”. Ez a narancssárga szépségkrém (nem festék!) átváltozik, — kinek-kinek egyénisége szerint — rögtön az arcán való takarékos szétörzsölés után halványrózsás pirrá, finoman és gyöngéden az Ön lényéhez alkalmazkodva.

Hasonló hatású csak még a „Khasana-Superbe-Ajakpirosító”. Szájának az ifjúság kellemes üdeségét kölcsönzi, éppen kellő mértékben színezi ajkait, sem igen kevésbé, sem túlságosan.

„Khasana Superbe-Creme és Ajakpirosító” idő-, víz- és csók-állók és mégsem veszí el senki a használatát. Csak szappannal távolítható el a színe.

KHASANA SUPERB

KHASANA Superb-ajakpirosító rud hüvelyben Let 70.-, Elegans csavaros hüvelykötő tartalommal Let 110.-, Ehhez pártud Let 70.-, Superb arcpirosító telyben Let 70.-, Khasana szépség-szerek ismertek az egész világon

Tegyen még ma kísérletet egy kis csomagolású Khasana-Superb-ajakpirosító (Let 26.-) és arcpirosítóval. Mindent kapható! — Beszerzési forrásokat kívánunk szívesen közölni.

Dr. M. Albersheim, Frankfurt a. M. - London

Vezérlerakat Románia részére: »Gea» Kray, Timișoara

SPORT

† A nemzetközi katonai siversenyeket Predealon rendezik. Bukarestből jelentik: A nemzetközi katonai siversenyeket, melyeket előzőleg Szinájában terveztek megrendezni, újabb terepszemle alapján Predealra helyezték át. Az itteni sítérp ugyanis alkalmasabb a verseny lebonyolítására. — A siför versenyre Ausztria, Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia, Franciaország és Svájc küldik el legénységüket. Vasárnap tehát rendkívül érdekes versengésre van kilátás.

† Összeállították a román jégchokki válogatott csapatot. Bukarestből jelentik: Mint arról már beszámoltunk, február hó 1-től 7-ig a lengyelországi Kryniciában rendezik a jégchokki világbajnokságokat, melyre Románia is bejelentette részvételét. Tekintettel arra, hogy a jégchokki nálunk még a kevésbé elterjedt sportágak közé tartozik, a telisport szövetségnek nem okozott nagy gondot a válogatott csapat összeállítása. Az országos jégchokki bajnokság döntője csak január hó 24-én és 25-én lesznek, de ettől függetlenül már összeállították a reprezentatív együttest, amely Kryniciában a román színeket képviselni fogja. — A román jégchokki csapat a következő játékosokkal utazik Lengyelországra: Danielopol, Serban Grant, Dan Bratianu, Nicu Polizu, C. Cantacuzino, Al. Bottez, P. Grant, H. Fischländer, Anastasiu és Aslan. — Valamennyien a bukaresti Tennis Club Roman tagjai. Mind tartalékok résztvesznek a turán: Sabin V. (Universitatea, Kolozsvár) és Margoliu (Macabi, Osernovitz). A csapat január hó 30-án indul el a fővárosból és kíséretüket több hivatalos vezető fogja képviselni.

† Népszámlálást rendeznek az amatőr footballbírók felett. Bukarestből jelentik: Különösen a legutóbbi szezon termelte ki a sok ellentétet a footballbírók és a szövetségek között, melyek sok helyen a teljes szakításig vezettek. A központnak nem állott módjában rendet teremteni ebben a nehéz és kényes kérdésben, mivel külön, autonóm szövetséget képeztek a bírók és ügyeikbe nem tűrték beleszólást a labdarugó szövetség részéről. Érdekes, hogy éppen a profi és amatőr football szétválasztásával kapcsolatban került rendezésre a bírókkal folytatott harc is. — Az egyesületek ugyanis nehéz anyagi viszonyaikra való tekintettel megtagadták az általuk tulmagasra becsült és jogtalanul itélt bírói díjak fizetését. Kiadták a jelszót: amatőr bírókat az amatőr labdarugásnak! Ertesítésünk szerint most döntő fordulat elé jutott az ügy. A központ új szabályzat létesítését vette terbe, melynek egyik legfontosabb pontját képezi, hogy amatőr mérkőzések vezetéséért a bíró semmi illetéket nem igényelhet. Ugyanakkor pedig körrendeletet adtak ki, melyben utasítják a ligákat, hogy írják

össze azon footballbírókat, akik nyilatkozatban kötelezik magukat arra, hogy a labdarugó szövetség rendelkezéseinek alávetik magukat, továbbá, hogy a mérkőzések levezetését ingyen vállalják. Nem hiszszük, hogy ezzel nyugvóponttra fog jutni a harc.

Egyesületek — Iskolák

— A Brassói Magyar Dalárda. A brassói és erdélyi magyarság közel hétváztedes kiváló kulturintézménye, a Brassói Magyar Dalárda, mely a magyar dal kultuszának művelésével hervadhatatlan érdemeket szerzett, január hó 18-án tartotta meg a működő és pártoló tagok általános érdeklődése mellett évi rendes közgyűlést. Szemlér Ferenc elnök megnyitja után az elnöklést Szabó Béni ügyvezető-elnök vette át. A titkári jelentésből, amelyet Vermessy Sándor főtitkár terjesztett elő, örömdetes tényként dombozott ki, hogy a működő tagok száma újból szaporodott és hogy a dalárda a múlt esztendőben is elismerést parancsoló módon teljesítette kultur-feladatát. Am ezzel szemben magyar társadalmunk áldozat készsége lényeges hanyatlást mutatott, mert az egy let pártoló tagjai közül csak igen kevesen teljesítettek kötelességüket, miáltal a dalárdát súlyos anyag helyzetbe sodorták. Az előterjesztett pénztárosi és számvizsgálói jelentések is lerőgzítették ezt a szomorú tény, melyen feltétlenül változtatni kell. Brassó magyarságának még a mai nehéz gazdasági viszonyok között is feltétlen kötelessége a dalárda támogatása. Ep ezért a dalárda által beindítandó mozgalmat, mely a pártolótagsági intézmény új alapokra leendő fektetését célozza, minden magyar embernek fel kell karolnia, hogy a magyar dal bajnokai gondoktól mentesen végezhessek nagy munkájukat. A gyűlés elfogadta az összes előterjesztett jelentéseket köszönetet mondott a vezetőségnek, megadta a felmentvényt és aztán Rácz József korelnökösködése mellett titkos szavazással újraválasztotta a tisztakart és a választmányt. A dalárda bizalma a régi kipróbált vezetőséget állította újból a nemes hivatást teljesítő egyesület élére, s a választmány tagjaivá is tulnyomó részben a régieket választotta meg. A közgyűlés után este a rajzteremben társai összejövetelen ünnepelték a felavatott új tagokat és a tízéves és huszonötéves tagokat, akiket arany- illetve gyémánt-lanttal tüntettek ki.

Huszonötéves tagságért gyémánt-lantot kapott Imecs Béla, tízéves tagságért arany-lantot kaptak Arató Gyula, Opra Zoltán, Papp Jenő, Stammler Henrik és Vermessy Sándor.

— A bukaresti Szent István Magyar Társulat a Intrarea Zalomit-utca 6. szám alatti saját helyiségében február hó 1-én, vasárnap délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést. A közgyűlés napirendje: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Jegyzőkönyv felolvasása. 3. Évi jelentés az 1930. évről. 4. Számvizsgálók jelentése. 5. Az 1931. évi költségvetés jóváhagyása. 6. A választmány indítványai. 7. A tagok indítványai

940 ezer lejt keres

Hogyan ugrik fel az élesztő ára 16 lejről 75 lejre

naponta
az élesztő-
kartell

Arad, január 20.
Négy esztendeje alakult meg a romániai élesztőgyárak eladási érdekközössége, az élesztőkartell. Ebben az időben 16 lej volt kilógrammonként az élesztő ára és a kartell urainak első dolga volt hogy az árak felverését keresztülhajtsszolja. Ebben az időben a buza ára 1200 lej, a kukoricaé pedig 500 lej volt.

A kartellben résztvevő 5 gyár közös eladási irodát létesített és rövidesen sikerült az árakat 32 lejre „feldolgozni”. A kartell páncélszasszája azonban telhetetlen. Gyors egymásutánban váltakoztak most már az árak. Rövidesen 48 lej, majd 56 végül pedig 64 lejt fizetett a fogyasztó a kilójáért.

Igy telt el egy esztendő az állandó áremelkedések jegyében, a második évben azonban már megállott az árdrágítás tempója.

1930 júniusában azután a kormány 4 lejről 8 lejre emelte az élesztő fogyasztási adóját. Ezt az emelést azonban meg sem érezte a kartell, mert az adóemelést ürügye alatt 64 lejről 75 lejre emelte az élesztő árát!

A kartell tehát nemcsak az adókülönbséget

háritotta át a fogyasztópiacra, de felhasználva az alkalmat, újabb árdrágítási manővert intézett a piac ellen.

Mi a helyzet tehát az élesztőfronton? Számoljunk csak egy kicsit.

Tegyük fel, hogy Románia 16 millió lakója közül 8 millió kenyérfogyasztó naponta egy fél kilógramm kenyeret eszik meg. Ha ehhez a 4 millió kilógramm kenyérhez kilónként 5 dekagramm élesztőt használnak el, ez naponta 20 ezer kilógramm élesztőfogyasztást jelent. Tehát a 20 ezer kilógrammi napi szükséglet (675 lej) az élesztőkartellnek naponta 1 millió 500 ezer lejt forgalmaz.

Már most ebből az összegből levonjuk az adót, ami (68 lej), 160 ezer lejnek felel meg. Előállítási költség (610 lej), az 200.000 lej Eladási költség (kartell, viszonteladók) 200 ezer lej. Tehát a másfélmillió lej napi bevétellel szemben 560 ezer lej kiadás áll, ami azt jelenti, hogy az élesztőkartell napi tiszta bevétele 940 ezer lej.

Ezek a számok magukért beszélnek.

Megkezdte működését a Racionalizáló Hivatal

Az összes iparágak szindikálizálását célozza Manoilescu

Bukarest, január 20.

Manoilescu kereskedelmi miniszter egy idő óta, — mint ismeretes, — sorozatos tárgyalásokat folytat a különböző iparágak képviselőivel, azzal a céllal, hogy az ipartermékek árát arányba hozza a mélypontra süllyedt gabonárral. Manoilescu még a hét folyamán befejezi az ipar képviselőivel a jelzett tárgyalásokat és akkor a kereskedelemügyi minisztériumban alakított Racionalizáló Hivatal segítségével hozzáfekszik a begyűjtött anyag feldolgozásához.

Manoilescu miniszter egy ma adott nyilatkozatában kijelenti, hogy a lefolytatott tárgyalásokat két fő intézkedés fogja követni:

1. A különböző iparágak képviselői főleg a vasúti tarifára, a vámtarifára és a magas adókra panaszkodtak. A Racionalizáló Hivatal meg fogja állapítani, hogy e panaszok jogosak voltak-e és igenlő esetben az iparágak érdekében megváltoztatják az említett taxákat.

2. A Racionalizáló Hivatal elősegíti a különböző iparágak szindikátusba tömörülését, mivel a kereskedelmi miniszter szerint csakis a szin-

dikátusba tömörült iparágak képesek az árakat leszállítani és a leszállított nívón megtartani.

Manoilescu tehát a szindikátustól várja az élet megolcsóbbodását. Térjünk vissza egy kicsit az utolsó évek tanulságaira, a szindikátusok, kartellek és trösztökkel kapcsolatban. Románia a világ legdrágább cukorját fogyasztja, mert a termelés egy szűk körű társaságra van bízva. Romániában a munkanélküliség indokolatlanul pusztít és az építkezés nem indulhat meg, mert a cement és téglát, a betonvas egy másik, szintén szűk körű érdektársaság szabad zsákmánya. Hasonló a helyzet a papir, a szesz, a vas és számos más ipari tömörülések esetében, amelyek a racionalizálás befejezése után sem szállították le az árakat, sőt, mindannyiszor megtalálták az indító okait a további áremeléseknek.

És most Manoilescu miniszter újabb szindikátusokat akar létesíteni és azt hiszi, hogy ezek az újak jobbak lesznek a régieknek!

Fel lehet azonban tételni azt is, hogy a miniszter a munkásokat akarja a céhek béklyóiba bilincselni, — és ezzel a szindikálizálási terv politikai célokat is szolgál.

Névszerint megfogja nevezni

A múltév utolsó hónapjában összesen 1 vagon a dozott szesz került forgalomba a parlamentben a fekete-szeszeket Dr. Sabo Danila szenátor

Feloszlik a szesz-szindikátus?

Kolozsvár, január 20.

A parlament mostani ülészaka a fekete-szesz jegyében fog lezajlani. Ez a probléma ugyanis olyan jelentőségűvé dagadt már, hogy csak a legradikálisabb eszközöktől lehet javulást remélni.

A fekete-szesz kérdését most az tette megint aktuálisá, hogy

a harc most egyelőre megszűnt a fekete-szeszek konkurrens csoportjai között, a budget is meg van már szavazva és miután 1931-re csak 660 millió lejt irányoz elő szeszadókból, nyilvánvaló, hogy a pénzügyminisztérium ezúttal sem szándékozik komolyan megrendszabályozni a fekete-szeszszel való visszaéléseket,

tehát lehet megint gyárítani. Mert ha a kormány csakugyan le akarná törni a fekete-szeszt, ami a mai 109 lejes szeszadónak legfeljebb 23 lejre való leszállítása nélkül el sem képzelhető, akkor a budgetben a szeszadóbevételeket legalább 2 milliárdra kellett volna előirányozni, miután ilyen alacsony adó mellett senki sem kockáztatná meg az illegális szesz termelését és így a gyártott szesz a-

csony adóját mindenki befizetné, tehát a kincstár több jövedelemhez jutna, mint a mai horribilis adóból, amelyet azonban jofórman senki sem fizet, illetve csak a látszat kedvéért fizetnek be néhányan a szeszgyárosok közül.

Mint röviden már jelentettük, az erdélyi parlamenterek vasárnapi értekezletén dr. Miksa Liviusz dési szenátor és dr. Vlár János kolozsvári tiszti főorvos

éleshangu interpellációt intéztek Vajdához, hogy mi van a fekete-szesz ügyével,

amellyel kapcsolatban a lapok a nemzeti párt több politikusának a nevét is emlegették.

A kolozsvári Patria egyik legutóbbi számában pedig dr. Sabo Danila szenátor jelentette be, hogy nagyszabású leleplezésre készül és a szenátusban fel fogja tártani a fekete maffia összes titkait. Sabo szenátor nagyszzerűen ismeri a fekete-szesz-társaság teljes szervezeti és pontos neveket sorol fel nyilatkozatában, hogy kik állanak a nagyváradi, kik a kolozsvári csoport élén és kik foglalkoznak Erdély más vidékein is fekete-szesz gyártásával, illetve eladásával.

Egyébként most megint javában folyik a fekete-szesz termelése, mert a Karácsonyi és újévi fogyasztás, illetőleg a hathetes üzemzúnet következtében a készletek alaposan megcsappantak. Persze, az állam ebből a termelésből nem lát egy lejt sem, vagy legalább is nagyon keveset.

A közelmúlt napokban a Szeszszindikátus igazgatósága nagy titokban ülést tartott, a melyen heves harcok voltak a fekete-szesz miatt.

A legális szeszgyárak erőiesen képviselték azt az álláspontjukat, hogy a szindikátust, mint teljesen hasznavehetetlen és tehetetlen szervezetet, meg kell szüntetni. Az elhangzott kritikák során kiderült, hogy

1930 novemberében mindössze másfél vagon adózott szesz került forgalomba, decemberben pedig csak egy vagon.

Miután a Szeszszindikátus tulajdonkép a szeszadókból neki juttatott részesedésből kell fenntartása magát, ez ilyen formán lehetetlen né vált, mert maga az állam is alig inkasszáll be valamit ezen a címen. Bevételek híján a Szeszszindikátus ezévi költségvetése illuzórius lett és ezért

a legális szeszipar reprezentánsai azt követelték az igazgatósági ülésen, hogy a csak szemfényvesztésül beállított takarékoság helyett a szindikátus kiadásait komolyan le kell építeni, mert nem szabad az alaptőke terhére újabb adósságokat csinálni — semmiért.

Volt olyan javaslat is, amely azt kívánta, hogy a szindikátus 99 százalékban építse le egy a személyi, mint a dologi kiadásokat és mindössze egyetlen tisztviselőt tartson meg a minimális irodai teendők elvégzésére. Ekkor a kérdés körül olyan heves összecsapások voltak a Szeszszindikátusnál, hogy a költségvetést nem lehetett megszavazni és erre a célra legközelebb újabb gyűlést hívnak össze.

Ebben a pillanatban ez a helyzetjelentés a fekete-szesz frontról.

Bányai Ernő

Miért drága a petroleum és a benzin

Az állam — mint árdrágító

Arad, január 20.

A közelmúltban foglalkozott a B. L. a román petroleumtermékek kül- és belföldi árnívója között fennálló eltérésekkel. A Bukarestből származó kimutatás azonban csak magát a tényt, az árdifferenciát regisztrálta, de megfigyelt arról, hogy mi is idézi elő ezt az eltérést. Alkalmunk volt a romániai petroleumipar egyik éppen Aradon tartózkodó szakemberével beszélgetni a kérdésről, amelynek megvilágítására a következő tényeket hozta föl:

Mindenekelőtt tény az, hogy a petroleumtermékek eladási alapára úgy bel-, mint külföldön azonos.

A látszólagos árdifferenciát az hozza létre, hogy az exportált petroleumnál nem veszik számításba azokat a fogyasztási illetékeket, amelyek külföldön szintén fennállanak s ott is megdrágítják az alapárakat.

A fentiek figyelembevételével mellett is tényleg kimutatható volt ezideig egy minimális árkülönbség a bel-, illetve a külföldön forgalomba hozott román petroleumtermékek árai között. Azonban az árnívó ma már teljes kiegyenlítő-désben van s most már ez a csekély differencia is eltűnt.

De függetlenül ettől: az alapárak azonosak úgy az export-, mint a belső szükségletet fedező kötéseknek. Legjobb példa erre az autó benzin, melynek 10 lejes belföldi eladási árából a különböző illetményeket le kell vonnunk, ha az alapárát akarjuk megkapni. Tehát, a 10 lejből leszámítandó: 4.50 lej consum-taxa, 1.50 lej utadó, 2.2 százalék fogyasztási adó (cifra de afacere) 1.32 ezrelék bélyeg, ciszternailleték és mivel a fenti illetékek előre fizetendőek 30 napra ezen illetékek kamata.

Igy lesz az aránylag csekély alapárából áltami árdrágítás segítségével 10 lejes eladási ár.

Az olajoknál ugyanez a helyzet, azzal a különbséggel, hogy itt a taxák öt lejt tesznek ki.

A SAKKJÁTEKOS

REGÉNY Fordította KÜRTI PÁL

Ismét elhallgatott. Nem akartam megzavarni. Az arca, melyen előlött a holdfény, megszállottan látszott. Nemsokára így szólt:

— A szerelem legyőzött, de én legyőztem a halált! Önnek leleplezem a titkomat, meri ön a legérdemesebb rá az egész világon. Lehrades és Georges Coston közel jártak az igazsághoz, de mindketten lemondtak a bírásról. Egyedül én vagyok az ura. Hogy a testi regenerálódást elérhessük, hogy az embernek mennyi ifjúságot és egészséget biztosítsunk, elsősorban az ősi anyagot kell birtokunk és az ákácot...

Sokáig beszélt, oly sokáig, hogy az alkonyati holdakat éjszakai farkasok váltották fel, a farkasokat ismét holdok, a holdra fát volt borult és a fát volt szétfoszlatta a keletről feltörő fény. Egő agyvelővel bucsuztam el tőle; életemben először rázott meg a kétség, a félelem, a csodálat.

Az utitársaim még aludtak, mikor visszatértem hozzájuk. Prémekbe voltak takarva és egy haldokló nagy tükrök körül heverték. Sophie Boleszláv mellett, Wanda egyedül és az öreg Marfa fiának karjában.

Kilencedik fejezet

Januárius hó 14. — Két óra múlva elhagyjuk Varsót. De nem Ausztria felé vesszük utunkat; ismét ellenkező irányba fordulunk. Bármily valószínűtlenül hangzik is: Szentpétervárra megyünk! Öt nap múlva bemutatkozunk a Téli Palotában és Boleszláv török-hüvelyébe rejtve egy játszma sakkra áll ki II. Katalinnal! Gyakran azt kértem magamtól, hogy álmodom-e vagy való mindez! Csak egy pillantást kell vetnem az ablakon át, amely előtt irok, hogy meggyőzzem magam. Künn sétálnak a katonák, akik majd elkísérnek bennünket. Eppen az elutazáshoz való előkészületeket teszik. Kis játékom félelmetes méretűvé kezd dagadni és kishitű lelkek bizony visszarídnának.

Ma veszi kezdetét döntő harcom az ellen, akit Voltaire ur észak Semiramisának nevez. Ki lesz a győztes? Végtelenül nyugodtnak és összes képességeim birtokában lévőnek érzem magam. En fogok győzni. A Cagliostroval való találkozásom fölka-vart, de egyáltalán megerősített a magam iránt való bizalomban. Dolgozom annak a megvalósításán, amit titokban köztöl velem. Talán hívó kezdke lenni? Öregszem. Egy táncosnő hü szerelmét keresem, elsírom magam a holdfényben automatáim előtt és hiszek a varázslókban, azaz önmagamban!... De hadd írom le hűségesebben e rendkívüli nap előzményeit. Tegnapelőtt délelőtti tízenegy órakor érkezünk Varsóba. Könnyelmű módon nem gondoskodtunk előre szállásról, így hát majdnem fedél nélkül maradtunk. Kevés itt a fogadó és ami van, az is piszkos, mert a lengyel urak nagyon vendégszeretőek és mindig egymásnál szállnak meg. Miután sokáig bolyongtunk az utcákon és az egyik elég tisztességes fogadó gazdája másnapra lakást ígért, e fogadós tanácsára Károly kurlandi herceg házmesterétől béreltünk ki három szobát. Kétszáz tallért kért tőlünk és egy fabatkát sem volt hajlandó engedni, de esküdözött, hogy a város legszebb három szobáját fogjuk birtok. Azzal is hengegett, hogy néhány hónap előtt egy francia követ, Juigné ur lakta e szobákat, csak már visszatért hazájába.

Berendezkedtünk. Boleszláv és én egy szobában, Sophie és Wanda a másikban, Marfa, a fia és a marján az utolsóban. A sakkozó automatát igen nehéz volt felszállítani a második emeletre. Ingujjra kellett vetkőznöm és segítenem a többieknek: a házmesternek, a fogadósoknak, Marfa fiának; a gépben óvatosságból benne volt Boleszláv a város határába való érkezésünk óta. A két varsói nagyokat szuszogott minden lépcsőfokon, a Szűz Máriát emlegette s váltig azt kérdezték, hogy mi a csuda van a masinában, hogy oly nehéz; azt mondtam, hogy a gép ércből van s kerekkel meg emeltyűti teszik súlyossá. Néhány tallér jobban kielégítette őket, mint e magyarázat és igen mélyet köszönve, távoztak.

Rögtön kiszabadítottam Boleszlávot és segitettem neki a lefekvésnél, mert nagyon fáradt volt. Sophie, Wanda és a Marfa fiának segítségével alaposan átvizsgáltam a két gépet, hogy semmi zökkenő ne legyen Sztaniszláv király előtt. Eppen a táncosnő karjának egyik rugóját javítottam, amikor Orginszki gróf litván tábornagy szárnyságát, Heyking bárót jelentették. Bebujtam a kabátomba és fogadására szentem.

— Lovag ur, — mondotta, — őfelsége tudatta ummal, hogy sakkozó-gépét és őfelsége a császárnő táncosnőjének automatáját szívesen látja holnap délelőtti a királyi palotában, mise után.

— Kérem — feleltem, — köszönje meg nevemben őfelségének kitüntető érdeklődését. Egyben legyen szives hálámat tolmácsolni a litván tábornagy urnak azért, hogy őnt elküldötte értem. Önnek is köszönöm...

Udvariasan félbeszakított: — Nagyon örülök, hogy megismerkedtem önnel, lo-vag ur és én vagyok lekötöztetve. Az automaták itt érdekelnek és az ön gépeiről száz csodát hallottam beszélni. Litvánia tábornagya minél előbb meg-ajánlani ismerkedni önnek és egyúttal meghívását kü-l-ajánlani holnapra, ebédre. Ebéd után személyesen mutatja meg a királyi fürdőket, aztán színházba men-

Mégegyszer köszönetet mondtam és a báró távo-zott. Társaimmal azonnal tudattam a meghívásokat. Nagy óvatosságot kötöttem lelkükre távollétemben. Megbeszéltük, hogy Wanda elkísér a palotába, tán-coni fog, aztán visszatér szállásunkra. Sophie és Marfa pedig semmiféle okból nem távozhathatnak hazul-ról. En a pillanat kegyére bízam magam.

Sport és Játék

Két hatalmas lexikonalku kötetben, vászonkötésben, több mint 700 oldalon, számtalan magyarázó illusztrációval, eredeti fényképfelvétellel, táblázatokkal. Felöleli a sport minden ágát, a sportok kialakulásának és történetének rövid vázlatával. Részletesen tárgyalja a sportok következő fajtáit:

Athlétika

(Futás — Ugrás — Dobások — Gyaloglás)

Nehéz athlétika

Birkózás — Ökölvívás — Dsiu-Dsiu

Vizi sportok

(Uszás — Műugrás — Vízilabda — Evezés)

Téli sportok

(Sí-futás és ugrás — Korcsolyázás — Sport-szánkázás — Jég-hockey)

Vivás

Céllövészet

Torna

Turistaság

Tennis

Football

Kézilabdajáték

Baseball

Lovassport

Kerékpársport

Automobilizmus

Galamblovás

stb. stb.

A két hatalmas kötet ára csak

408 lej

Brassói Lapok
Könyvosztálya

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség és anyánk

Garai Lajosné

szül. Majer Margit

folyó hó 19-én hosszas szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat folyó hó 21-én délután 3 órakor logiuk a róm. kath. postaréti temető halottasházából örök nyugalomra helyezni.

Lelkéért az engesztelő szent miséaldozat f. hó 22-én lesz a zernesti róm. kath. templomban az Egek Urának bemutatva.

Drága halottunk, Isten veled!

Brassó, 1931 január 20.

A gyászoló család.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 965—1931. Serv. ad-tiv.

PALYAZATI HIRDETME NY

Brassó törvényhatósági városban üresedésbe jött kertész állás (sef grădinar horticultur) betöltésére a közhivatalnokok szabályrendeletéről szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás 78. paragrafusa értelmében ujonnan pályázat hirtettetik.

A szükséges okmányokkal ellátott és a fent említett törvény végrehajtási utasításának 7. szakaszában előírt eredeti okmányokkal felszerelt pályázati kéréseket legkésőbb folyó évi február hó 10-éig ezen polgármesteri hivatalnál kell beadni.

A pályázóknak a közhivatalnokok részére előírt általános feltételeket kell hogy betöltsék, minősítés-ként azonban legalább egy mezőgazdasági középiskola végzettségét kertészeti kiképzettséggel és gyakorlatl (horticulturában) kell hogy be bizonyítsanak. A gyakorlatot kellő bizonyítvánnyal kell bebizonyítani.

Az alkalmazás ideiglenesen egy próbaévre történik, melynek letelése után az illető, ha megfelel, véglegesen mint speciálista (szakember) szerződéssel lesz alkalmazva.

A próbaidőre fizetendő járandóságok azonosak az ezen állásra az 1931 évi városi költségvetésbe felvett járandóságokkal.

Brasov, la 15 Januarie 1931.

Primar:

Secretar General:

Cuteanu m. p.

Socaci m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 964—1931.

Serv. ad-tiv.

PALYAZATI HIRDETME NY

Brassó törvényhatósági város jövedéki hivatalánál üresedésbe jött „hivatalfőnöki” állás betöltésére a közhivatalnokok szabályrendeletéről szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás 78. §-a értelmében pályázat hirtettetik.

Mindazok, akik ezen (szak) állást elnyerni óhajtják, kötelesek bizonyítani minősítésüket, hogy legalább a felsőkereskedelmi iskolát végeztek, valamint azt, hogy minden egyéb a közhivatalnokok részére előírt feltételeket betöltik. A pénzügyi gyakorlattal bíró pályázók előnyben részesülnek.

A bevezetett és az összes a közhivatalnokok szabályrendeletéről szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás 7. §-ában előírt mellékletekkel, eredetiben felszerelt kérvények ezen polgármesteri hivatalnál 1931. évi február hó 5-ig beadandók.

Azon pályázók, akik közhivatalban már alkalmazva vannak, kötelesek a fent említett végrehajtási utasítás 7. paragrafusának 7. pontjában foglalt határozmánynak magukat alávetni.

Az ezen állással egybekötött járandóságok az 1931 évi vár. költségvetésébe fel vannak véve.

Brasov, la 15 Januarie 1931.

Primar:

Secretar General:

Cuteanu m. p.

Socaci m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 1116—1931.

HIRDETME NY

Köztudomásra hozatik, hogy a hadügyminiszterium 40473—1930 számú rendeletével az 1930—31 iskola részére kivételesen engedélyezte az alábbi kategóriába tartozó ifjaknak, akik 1931. évi február hó 1-én bevonulni kötelesek volnának, a szolgálatuknak tanulmányi célokból való elhalasztását, még pedig azon ifjaknak, akik egy liceum, felsőbb ipariskola, normáliskola, vagy felsőbb kereskedelmi iskola legutolsó évfolyamát folytatják.

A vonatkozó A. és B. deklarációval, a katonadíj fizetéséről szóló nyugtával, a születési anyakönyvi kivonattal és az 1930—1931. évre szóló beiratkozási igazolvánnyal felszerelt kérvények a cercul de recrutaténél 1931. évi január hó 20-áig beadandók.

Brasov, la 19. Januarie 1931.

Primar:

Secretar General:

Cuteanu m. p.

Socaci m. p.

Schroll vászon 1 m. . . . . Lei **39**
 Francia finet **38**

Indian (115 cm. széles) . . . Lei **40**
 Természetes vászon mt. . . . **29**

Szalvéta 60x60 . . . . . Lei **35**
 Gyapjufakarók drb. **650**

B.L. POLITIKAI NAPILAP

A B.L. nyomdavidálmát kiadása és nyomása. — A szerkesztésért Kocsis Béla felel

BRASOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám. Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I., Sărarlar No. 6. Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőtrodá. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Gheorghe Lazar 4 (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Déva: Osztián Kálmán Strada S. Barnutiu 10. — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegyei részére. — Nagyváradi: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyei részére. — Nagyszombat: Str. Turnului 13. (Szigethváry László). — Szilágysomlyó: Hesperin Ernő. — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lajos, Gástor 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József). Megbízások felvételére és fizetések átvételére fenti helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádás Jenő.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap 750, illetve 15 lej. Legkevesebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó 1 Deutz Diesel 15 H P, 1 Dynamo 30 Ampere 110, 1 Elektromotor 2 és fél H P egyen-áram 440 Volt. Richter, Kapu-utca 8., Brassó. 11298

Alig használt szilfa komplett hálószoba minden elfogadható árté eladó. Rösner, Brassó, Fekete-utca 58. 11246

Centrifuga esavargépet keresek megvételre. Keresztes Béla kelmefestő, Marosvásárhely. Ugyanott 2.20 cm. széles, mechanikai, jó karban lévő szövőgép olcsón eladó. 11302

Jól bevezetett irógép, rádió üzlet, műszerész műhellyel, nickelőző berendezéssel, árukészlettel vagy anélkül forgalmas nyílt üzlettel, családi okokból eladó, esetleg bérbeadó. Cím a brassói kiadóban. 11300

80.000 lakosú városban egy jömeneteli forgalmas kávéház italme- réssel fűtőben, egy személy kiválasztása miatt, eladó vagy társ keresetetik. Cím 11320 szám alatt a brassói kiadóban.

Szabad kézből árverés után folyó évi január hó 25-én délután 2 óra- kor eladatik az Ormai testvérek saját tulajdonát képező lakóház, mely áll 3 szoba, konyha, kamara és pince és egyéb mellék- épületekből, nagy kerttel együtt. Săntionlunca — Szentiványlaborfalva Jud Treiscaune — Háromszék- megye. Ózán állomás. Ormai testvérek. 11322

Keresünk megvételre különféle nagyságu tel- jesen jókarban lévő, le- hetőleg gyorsjáratu Vol- gatereket teljes gyári felszeröléseket. 200—300 lóerejű gépet, kazánt. Ajánlatokat fizetési fel- tétel stb. „Ploesti fűrés” jel- igére a brassói kiadó- ba. 11321

Allást keres

Ügyvédjelölt 2 évi pra- xissal, perfekt román, magyar, belépésre iro- dát keres. „Szerény” jel- igére cím a brassói ki- adóban. 11313

Fraulein sucht Stelle zu Kindern oder im Haushalt bei vegetarisch oder nach Bicséridi leben- de Familie. Zuschriften unter „Verlässlich“ an die Brasover Verwaltung des Blattes erbeten. 11323

Fiatal lány irodai vagy pénztárnoknői állást ke- res. Cím: Brassó, Str. Ni- colea Filipescu 49. 11317

Allást nyer

Csik. Háromszék, Bras- só és Udvarhely megyék- ben jól bevezetett képvi- selőt keresünk. Ajánlato- kat „Elelmiszor és ital- szakma” jelige alatt a brassói kiadóba kéretnek 11278

Keresek perfekt masa- módot, ki eladással is jártas. Tanulók felvétel- nek. Mode Elena Șandru Brassó, Weisz Mihály- ca 5. 11348

Vegyes

Fuchs fogorvos, Bu- karest, husz évi praxissal Párisban, min- den modern fogmunkát végez București, Strada Berzei 35. 11166

Zongorát bérelnék. Ajánlatokat „Jóhangu” jeligére a brassói kiadó- ba kérek. 11319

Ujítsa meg lejárt előfizet-ését.

Harminckét éves gyer- mektelen özvegy va- gyok, vagyonom 75 hold föld, 2 bérház és egy lakóház készpénz belső- ségekkel. — Házasságot kötnék gazdálkodni szerető urral, vagy más biztos existenciával ren- delkező uriemberrel. — Leveleket teljes címmel „ÖZVEGY” jeligére ké- rek e lap brassói ki- adójába. 11270

Butorminta-lapok gyűjteménye

Összeállította:

Raffay László

1 konyha, 1 leányzóba, 3 háló, 3 ebédlő és 3 uri-nappali szoba komplett butorberendezésének a tervel színesen és részletes szabás-mintával. A 11 tervet tartalmazó teljes mappa ára 510 lej. Portó költség 10 lej.

120 lej előleg beküldése esetén 400 lej utánvétellel szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Az „Ambrosi” Szőlőoltványtelep MEDGYES—MEDIAS

Tulajdonos: Dr. AMBROSI ALFRED.
 Szállít: elsőrangú és garantált fajtisztaságú szőlőolt- ványokat és amerikai alanyvesszőket.
 Kérje új árjegyzékünket. 11311

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökerezési rippáriportális és beflandéri szőlővesszőket megbízható helyről felépítsünk.

AJÁNLJUK 20 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ telepünkről garantált fajtisztaságú, minden betegség- től mentes duggyökerezési szőlőoltvány és gyü- mölcsfaikat. Tekintettel az évi nagy keresletre, igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni. minthogy a múlt évben nagyon sok verőinket nem tudtuk kielégíteni. — Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a káros növények irtásáról sok hasz- nos tudnivalókat tartalmaz.

Székely Gábor és Tsa

szőlőoltvány és gyümölcsfa-telep
 DIOSIG IN BIHOR.

E 8352

Népszinművek

Műkedvelői előadásokra

Abonyi: A betyár kendője
 Géczi: Amit az erdő mesél
 Géczi: Gyimesi vadvirág
 Szigligeti: A cigány
 Tóth: A falu rossza
 Rátkay: Felhő Klári
 Erdélyi: Leánykérők
 György: Notás Kata
 Berczik: Parasztkisasszony
 Tóth Ede: A tolonc
 Almásy: A tót leány
 Lukácsy: A vereshajú

Egy-egy kötet ára 34.— lej.

Portó 10 lej. — Az összeg előzetes beküldése ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Érvényes 1931. február 1-ig.
 Egy drb. Rekord-univerzál gyors-kötőgép készpénzfizetéses vételre szóló megrendelés beküldése esetén, „Bon” 1 kg. 16/3 Imperial gyapju- pamut díjtalan szállítására. A szállítással egyidejűleg minden vevő megkapja az első költőfáru megrendelést.

Jobb kereset!
 Havonta **8000**
 lejjel
 többet keres!
 Fontos
 megfigyelésnek!
 Azonnalra
 keresünk

minden város-
 ban és faluban
 szorgalmas meg-
 bízható, bármí-
 lyen foglalkozá-
 su és életkoru
 egyéneknek
 önálló

gép-küldő
 átvételére és be-
 rendezésére,
 régóta bevált
 „Rekord”

univerzál-gyors
 kötőgépünkkel,
 kicserélhető
 dupla hengerrel
2 gép egyben

Szakismeretek
 nem szükséges-
 sek. Állandó
 magas kereset
 garantálva, kel-
 lemes házi fog-
 lalkozás mellett.
 Megvesszük Ön
 tól az egész kész
 árut elismert
 magas áron.
 Személyes, prak-
 tikus tapasztá-
 lat 30 év óta.
 Kérjen még ma
 kimerítő, díjtal-
 an és kötele-
 zettséggel nélküli
 felvilágosítást a

REKORD
 kötőgépek,
 Medgyes

Amit visel, fejte-
 láb, Rekordon
 készült.

AZ ÚJ MODELL!

Az új modell számos munkatechnikai kivá-
 lósággal rendelkezik, a régi ár mellett, ame-
 lyeket más rendszerű gép nem nyújt, mi-
 vel szabadalmat jelentettünk be gépünkre
 és több modellünk iktatva van.

Minden szem pontosan és egyformán.

A gépet bemutatja és felvilágosítás ad:

Brassóban: Jakab Adolfné, Kereszt-utca 2/a
 délután 2—6-ig.

Halmiban: „Rapid” cégnél.

Nagyváradon: Perl Zsigmondné, Granari-
 telep, Bulgyovskij-utca 6.

Nagyszombat: Belle Frigyesné, Arvaház-utca 4

Szász-Régen: Dengel Gusztáv, Vasut-utca 14.

Szatmár: Orbán Károly, Str. Pelisor 6.

Vulkán: Pozsgai Lajosné, Str. Prinț Carol 11/a.

Restia: Elise Schmidt, Str. Dorobanților 10.